

OP-Pohjola-ryhmän osavuosisikatsaus Q3 2012

taustamateriaali

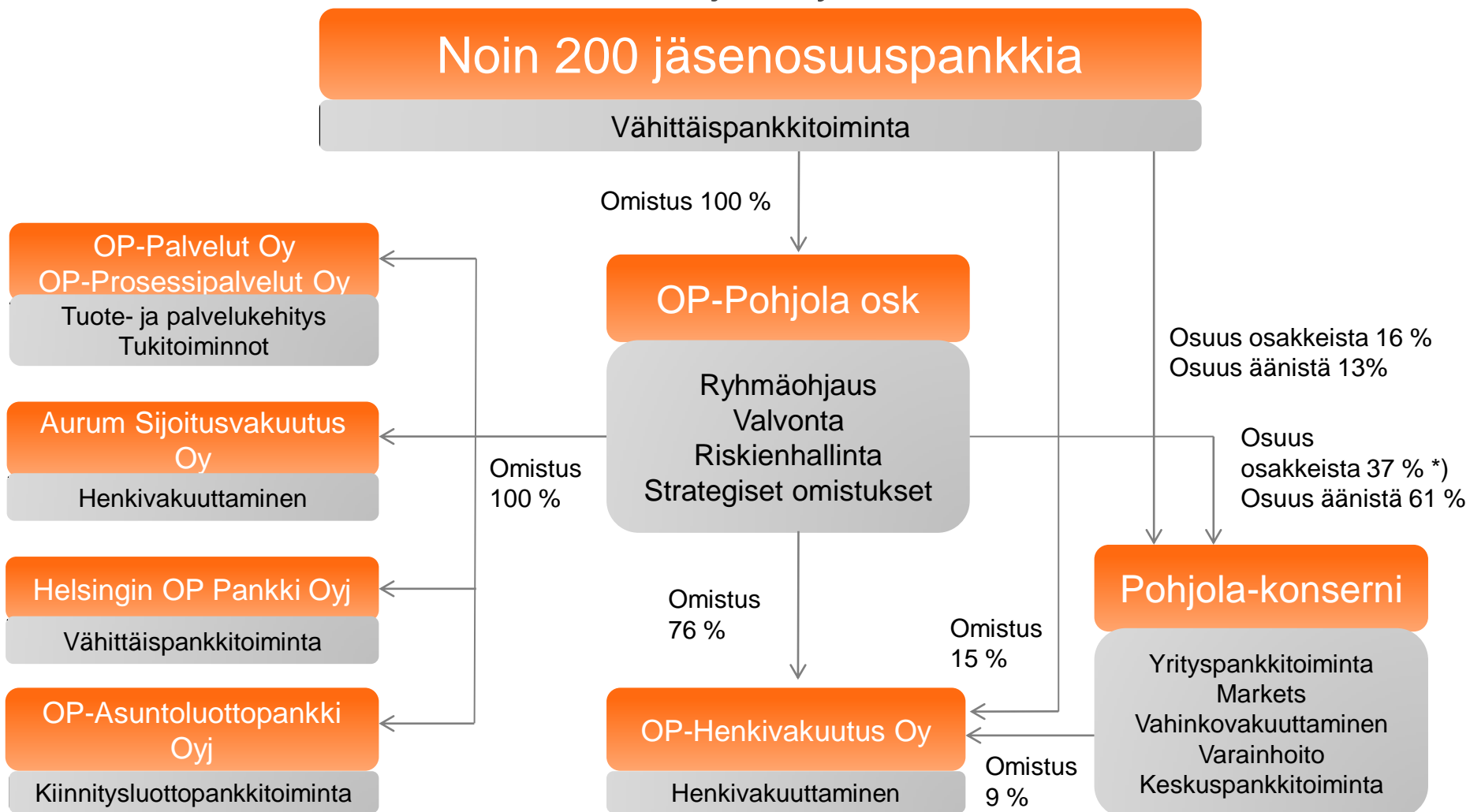
Sisällysluettelo

- OP-Pohjola-ryhmä
- Tulos
- Vuosineljännes
- Vakavaraisuus
- Tase
- Luotot ja asiakasvarat
- Asiakkaat ja jäsenet ym
- 5-vuotistarkastelu

OP-Pohjola-ryhmä

Rakenne, omistussuhteet ja työnjako OP-Pohjola-ryhmä

OP-Pohjola-ryhmän luottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista. Fiva valvoo OP-Pohjola-ryhmää konsolidoidusti.

*) sisältää myös OP-Pohjola osk:n tytäryhtiön OP-Henkivakuutus Oy:n 0,26 % omistusosuuden

OP-Pohjola-ryhmän segmenttijako

Pankkitoiminta

- Osuuspankit, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Kotipankki Oyj ja OP-Asuntoluottopankki Oyj.
- Pohjola-konsernin pankkitoimintasegmentti
- Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Vahinkovakuutus

- Pohjola Vakuutus Oy, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen, A-Vakuutus Oy, Seesam Insurance AS ja Pohjola Terveys Oy

Varallisuudenhoito

- Pohjola-konsernin varainhoitosegmentti
- OP-Henkivakuutus Oy, OP-Rahastoyhtiö Oy ja Aurum Sijoitusvakuutus Oy.

Muu toiminta

- OP-Pohjola osk, OP-Palvelut Oy, OP-Prosessipalvelut Oy ja Pohjolan konsernitoiminnot.

OP-Pohjola-ryhmän avainlukuja

	1-9/2012	1-9/2011	Muutos, %	1-12/2011
Tulos ennen veroja, milj. e	493	488	1,1	525
Pankkitoiminta	355	333	6,6	447
Vahinkovakuutus	82	71	15,6	8
Varallisuudenhoito	74	64	16,6	47
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	142	132	7,6	176
	30.9.2012	30.9.2011	Muutos, %	31.12.2011
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (Rava)	2,01	1,49	0,52 *	1,80
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1, %	14,8	11,6	3,2 *	14,0
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,55	0,57	-0,01 *	0,47
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 388	1 264	9,8	1 299

* suhdeluvun muutos

Keskinäinen vastuu, talletussuoja ja sijoittajien turva

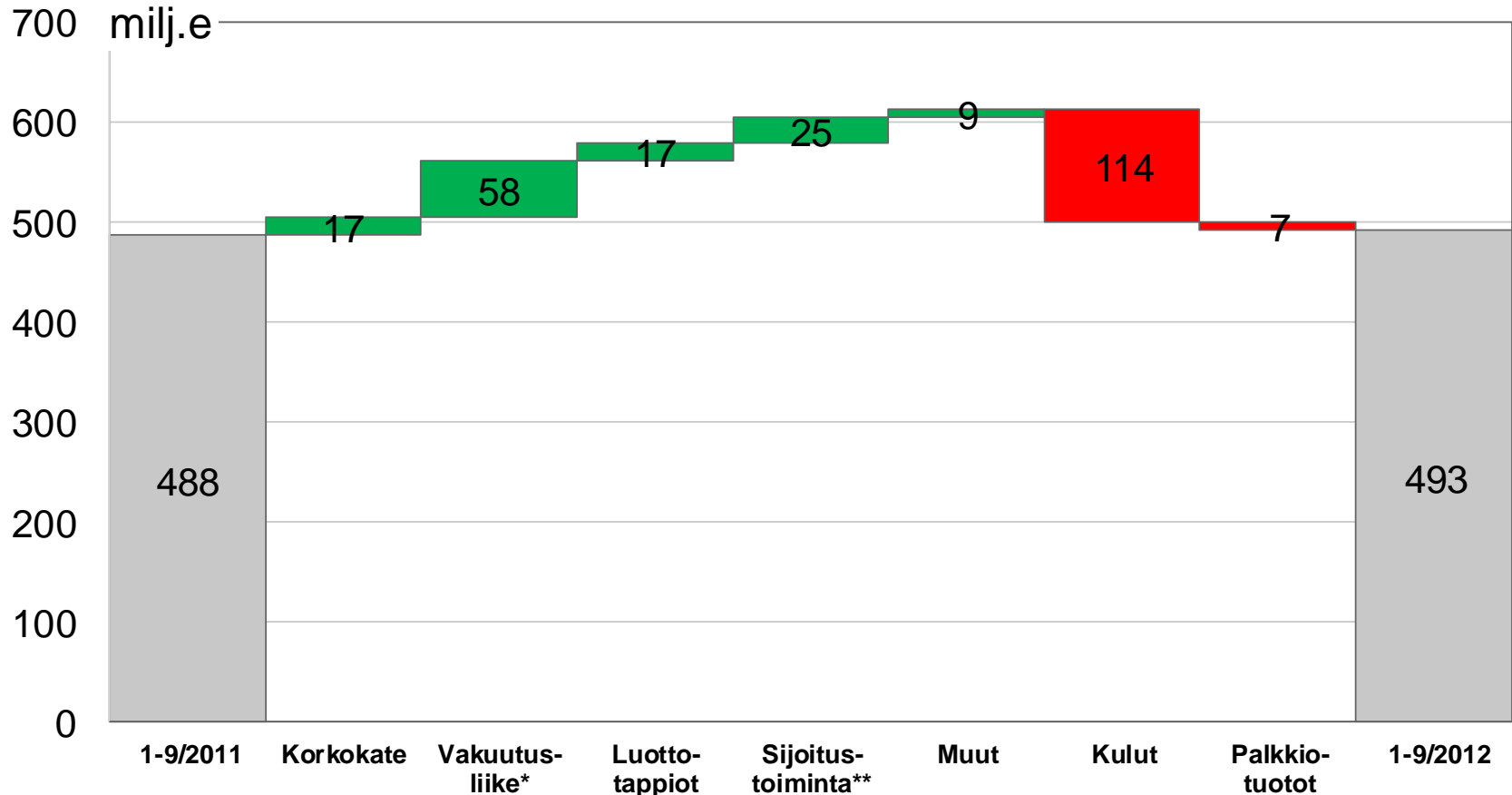
- Yhteenliittymälainsäädännön mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu keskusyhteisöstä (OP-Pohjola osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä sekä sellaisista luottolaitoksista, rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet.
- Keskusyhteisön jäseniä olivat katsauskauden lopussa OP-Pohjola-ryhmän osuuspankit sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Kotipankki Oyj ja OP-Prosessipalvelut Oy.
- Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan keskusyhteisö on oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia ja sillä on velvollisuus valvoa niiden toimintaa. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti. Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat laissa säädetyllä tavalla keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. Siten siis esimerkiksi OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.
- OP-Pohjola-ryhmään kuuluvia talletuspankkeja eli osuuspankkeja, Pohjola Pankki Oyj:tä, Helsingin OP Pankki Oyj:tä sekä OP-Kotipankki Oyj:tä pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Myös sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP-Pohjola-ryhmää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä kokonaisuutena.

Tulos

OP-Pohjola-ryhmä

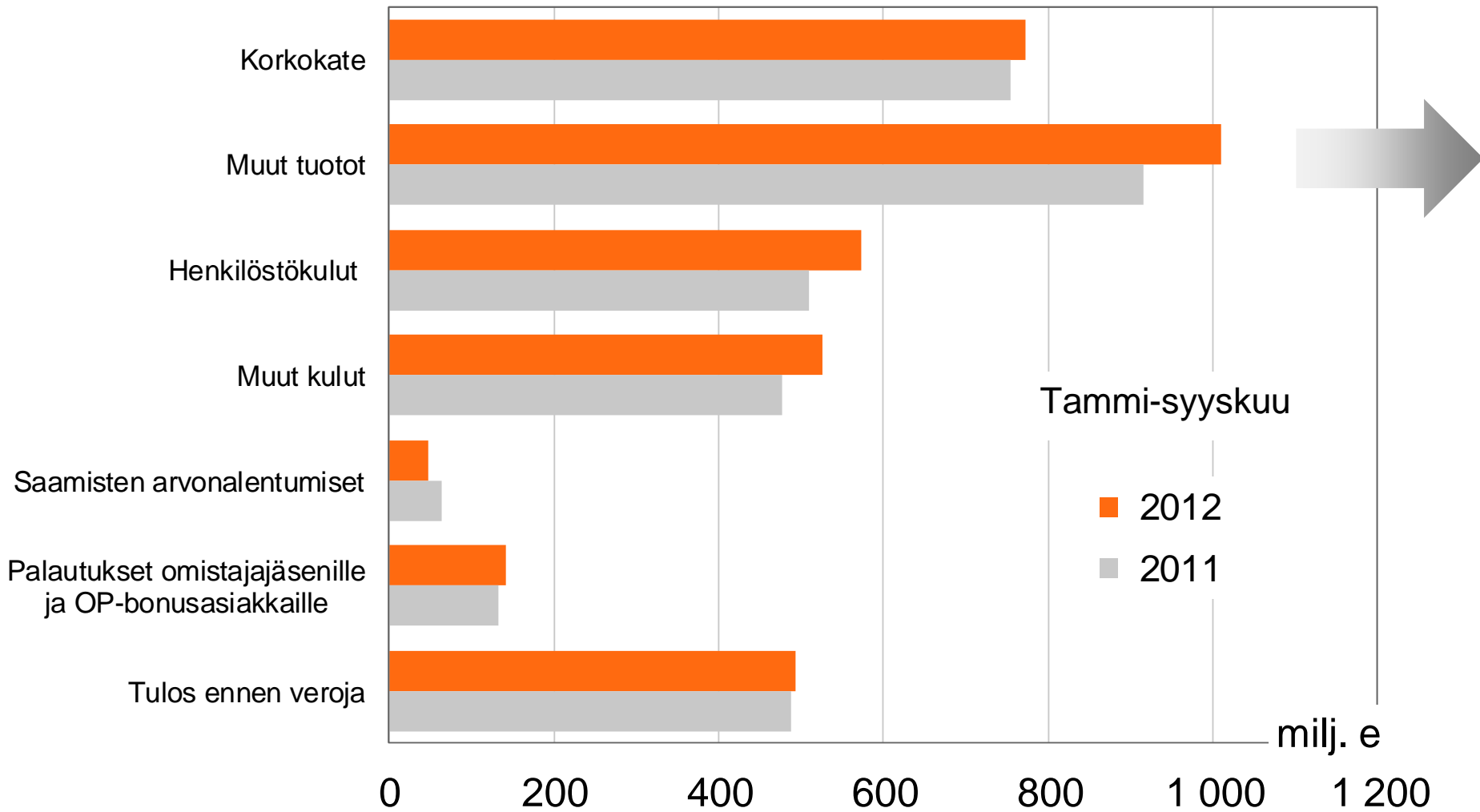
Tulos ennen veroja

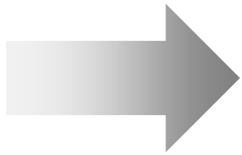

*) Henki- ja vahinkovakuutus **) Sijoitustoiminta = Henkivak. sij.tuotot (pl. vastuvelkaa suojaavat johdannaiset) + Vahinkovak. sij.tuotot + Sij.toiminnan nettotuotot + Kaupankäynnin nettotuotot

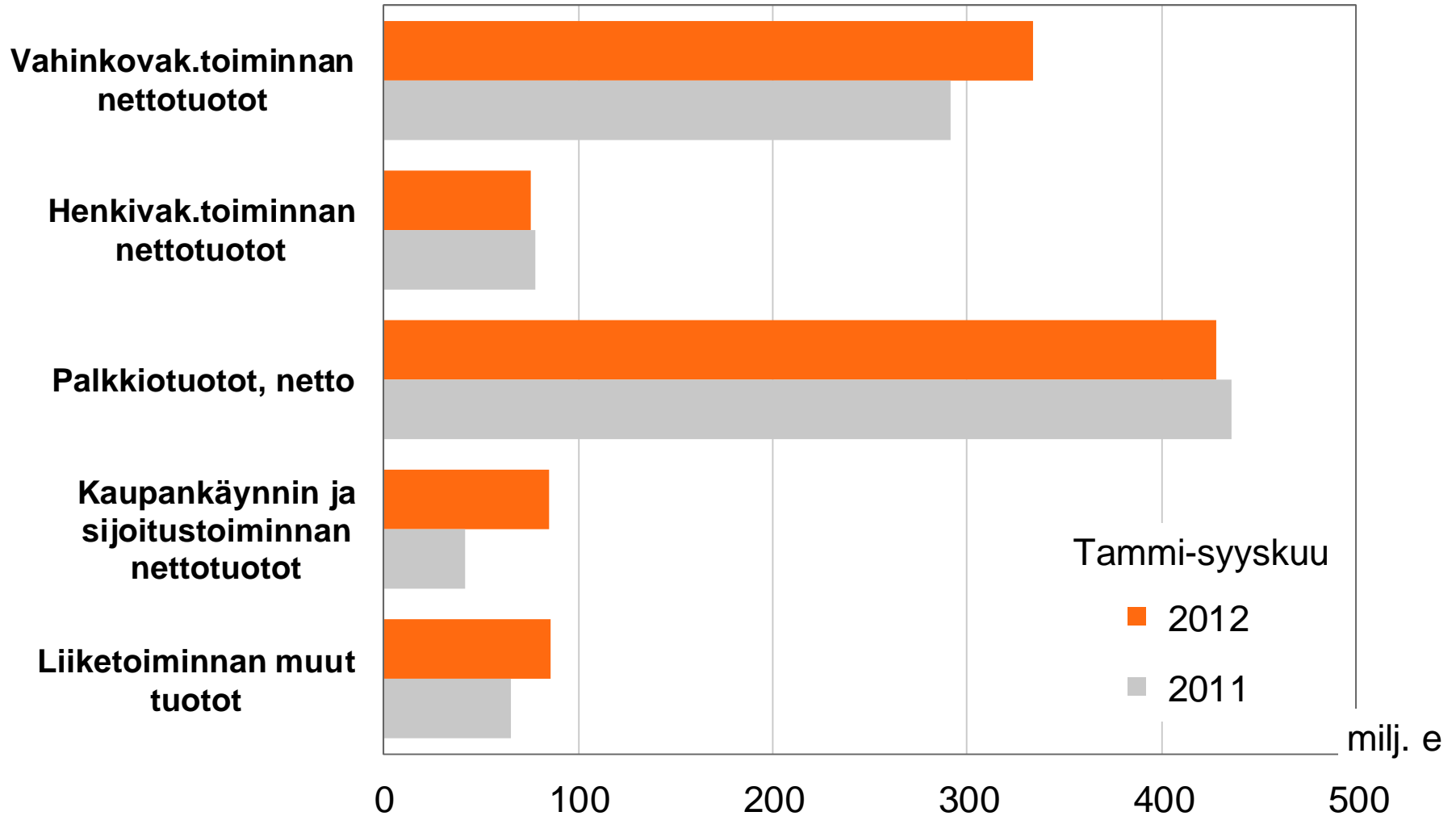
OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelman pääerät

OP-Pohjola-ryhmä Muut tuotot

OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelma

Tammi-syyskuu			Muutos	
milj. e	2012	2011	milj. e	%
Korkotuotot	2 499	2 367	132	5,6
Korkokulut	1 727	1 612	115	7,1
Korkokate	772	755	17	2,3
Saamisten arvonalentumiset	47	64	-17	-26,3
Korkokate arvonal. jälkeen	725	690	34	4,9
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	334	291	42	14,6
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	75	78	-2	-3,1
Palkkiotuotot, netto	428	435	-7	-1,7
Kaupankäynnin nettotuotot	59	-13	72	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	26	55	-29	-53,0
Liiketoiminnan muut tuotot	86	66	20	30,7
Henkilöstökulut	573	509	64	12,6
Muut hallintokulut	275	248	27	11,0
Liiketoiminnan muut kulut	252	229	22	9,8
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	142	132	10	7,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	2	3	-1	-37,2
Tulos ennen veroja	493	488	5	1,1

OP-Pohjola-ryhmä

Segmenttikohtainen tuloslaskelma

1-9/2012

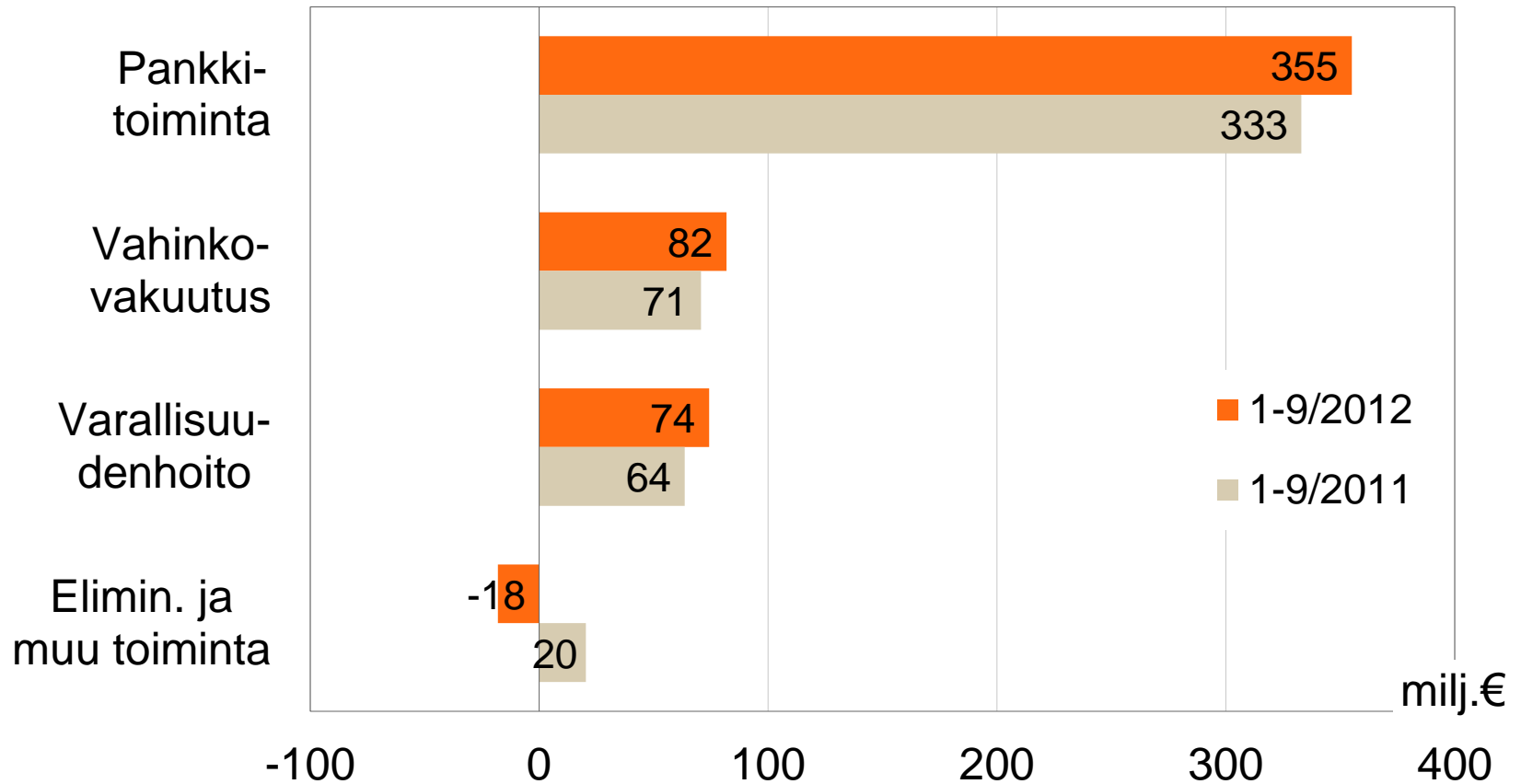
milj. e	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Varallisuus- denhoito	Elimin. ja muu toiminta	Yhteensä
Korkokate	740	-6	2	36	772
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	0	342	0	-8	334
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	0	0	18	57	75
Palkkiotuotot, netto	394	17	114	-97	428
Muut tuotot	128	3	36	6	173
Tuotot yhteensä	1 262	357	170	-6	1 782
Henkilöstökulut	326	103	23	120	573
Muut kulut	392	172	72	-110	526
Kulut yhteensä	719	275	96	10	1 099
Arvon alentumiset	45	0	0	-2	44
Palautukset omistajajäsenille	142	0	0	0	142
Tulos ennen veroja	355	82	74	-18	493

Kulujen suhde tuottoihin, %

57

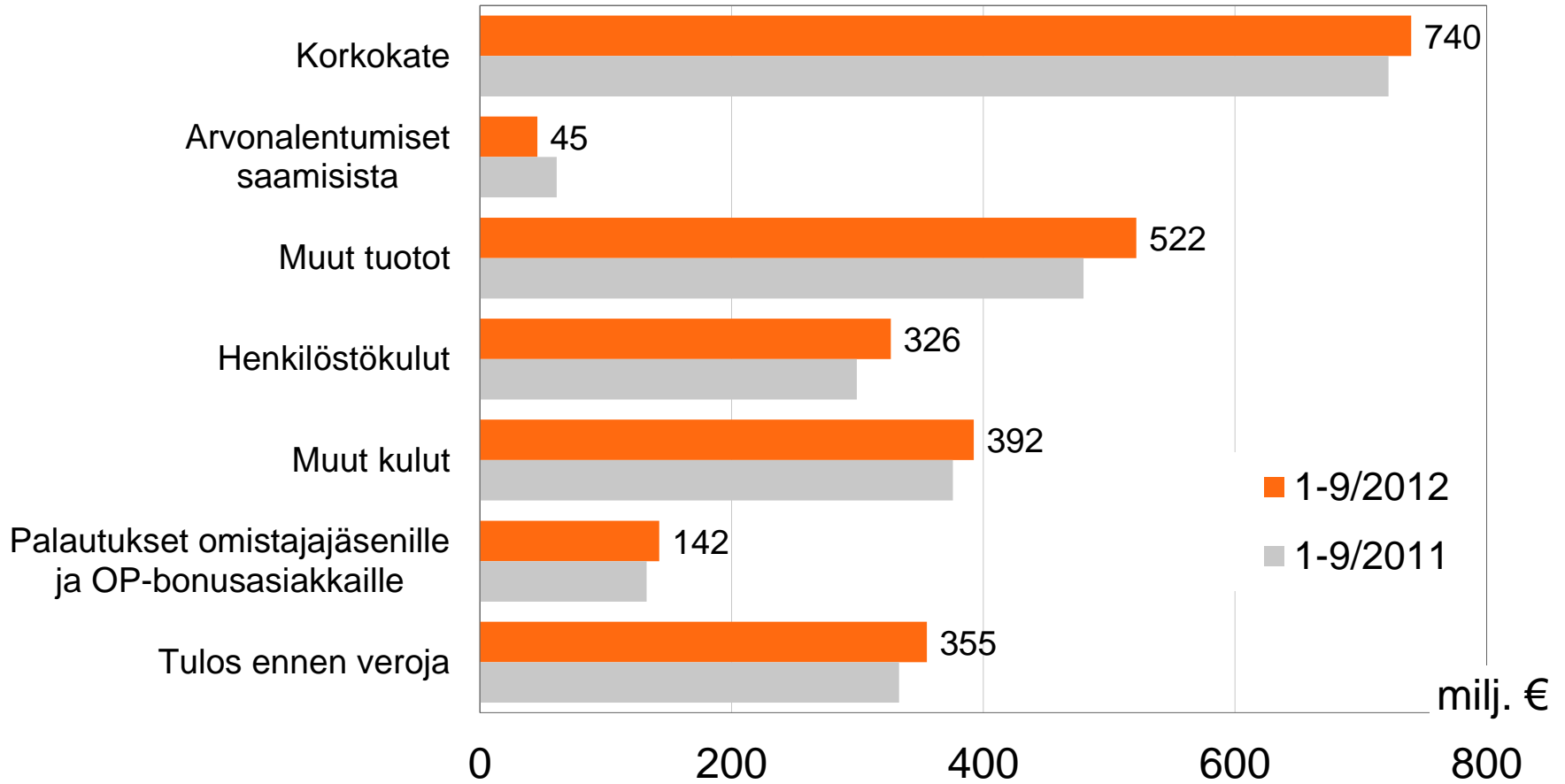
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja liiketoimintasegmenteittäin

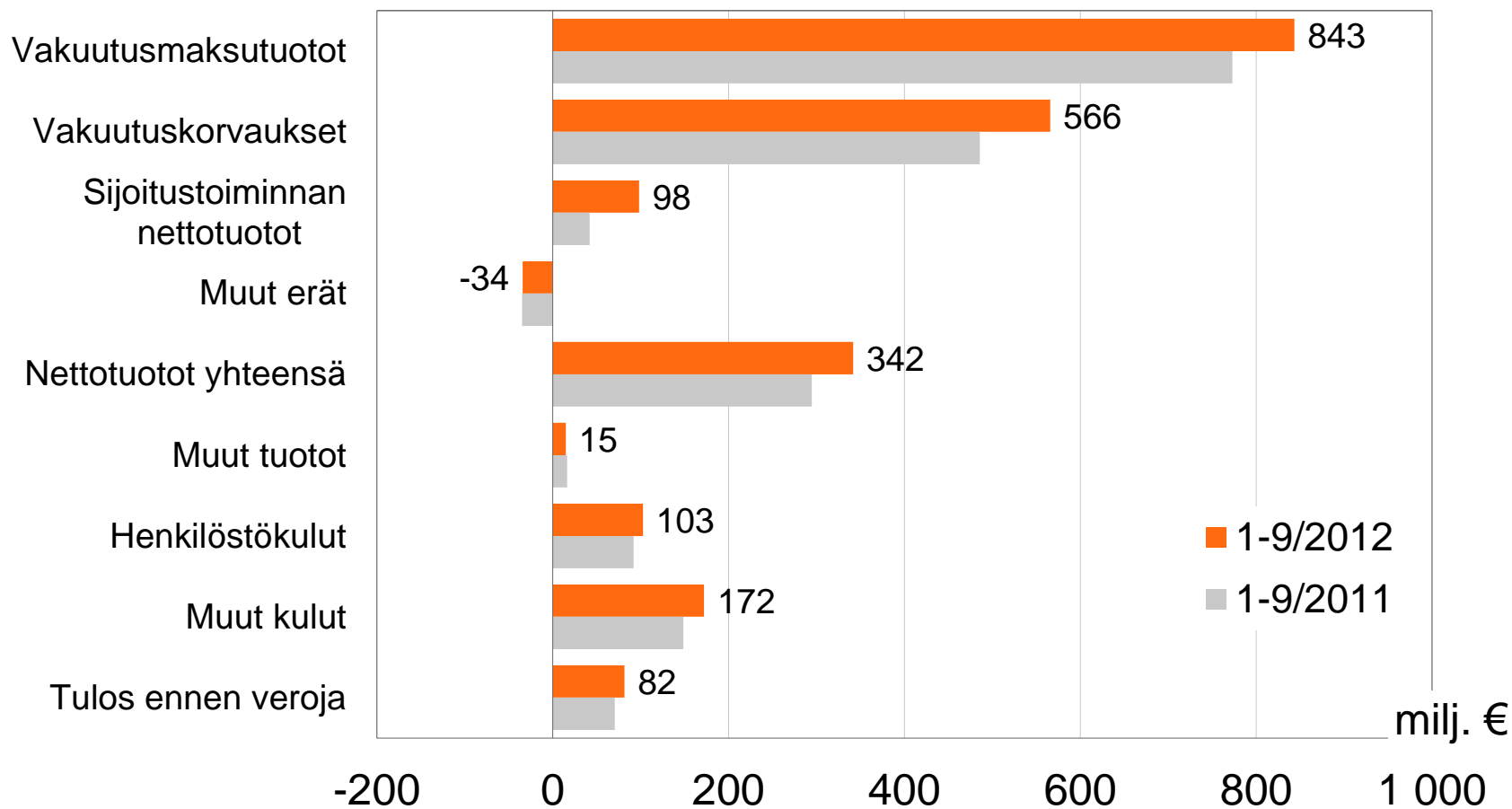
OP-Pohjola-ryhmä

Pankkitoiminta

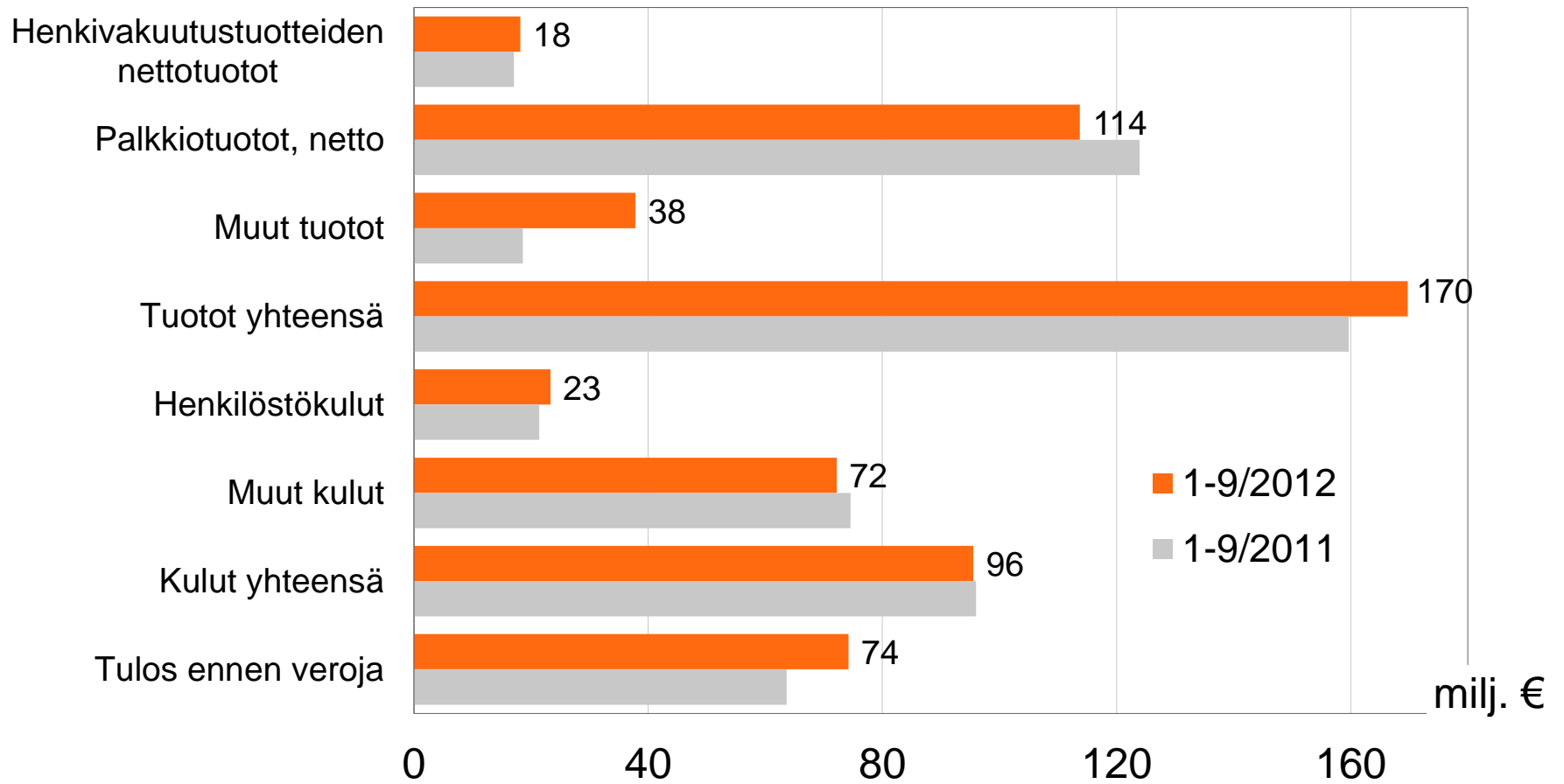
OP-Pohjola-ryhmä

Vahinkovakuutus

OP-Pohjola-ryhmä

Varallisuudenhoito

A hand is pointing at architectural blueprints on a table. The blueprints show various floor plans and structural details. The background is slightly blurred, showing some trees and a building.

Vuosineljännes

OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelman pääerät vuosineljänneksittäin

milj. e	2011				2012			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Korkokate	238	255	261	275	274	255	243	
Muut tuotot	371	330	214	215	363	321	326	
Tuotot yhteensä	609	585	476	490	637	576	569	
Henkilöstökulut	176	186	147	180	199	190	184	
Muut kulut	158	165	154	192	180	183	163	
Kulut yhteensä	334	350	301	372	379	373	347	
Saamisten arvon alentumiset	23	31	10	37	11	17	19	
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	42	47	43	44	44	52	46	
Tulos ennen veroja	210	157	122	37	203	134	156	

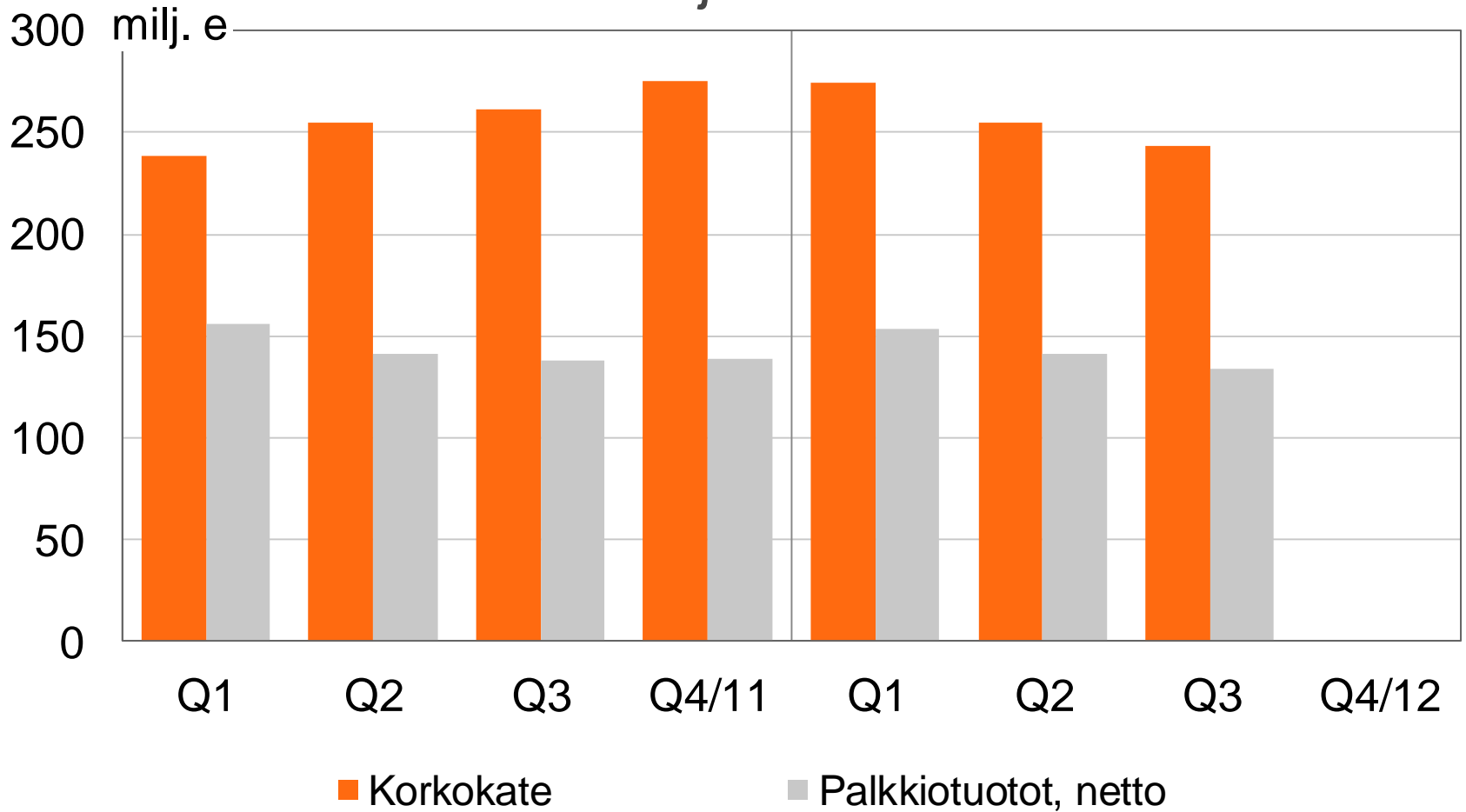
OP-Pohjola-ryhmä

Muut tuotot vuosineljänneksittäin

milj. e	2011				2012			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	92	124	75	20	100	129	105	
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	50	28	0	-6	32	16	27	
Palkkiotuotot, netto	156	141	138	138	153	141	134	
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	46	15	-19	38	52	13	19	
Muut tuotot	27	22	20	25	25	22	41	
Yhteensä	371	330	214	215	363	321	326	

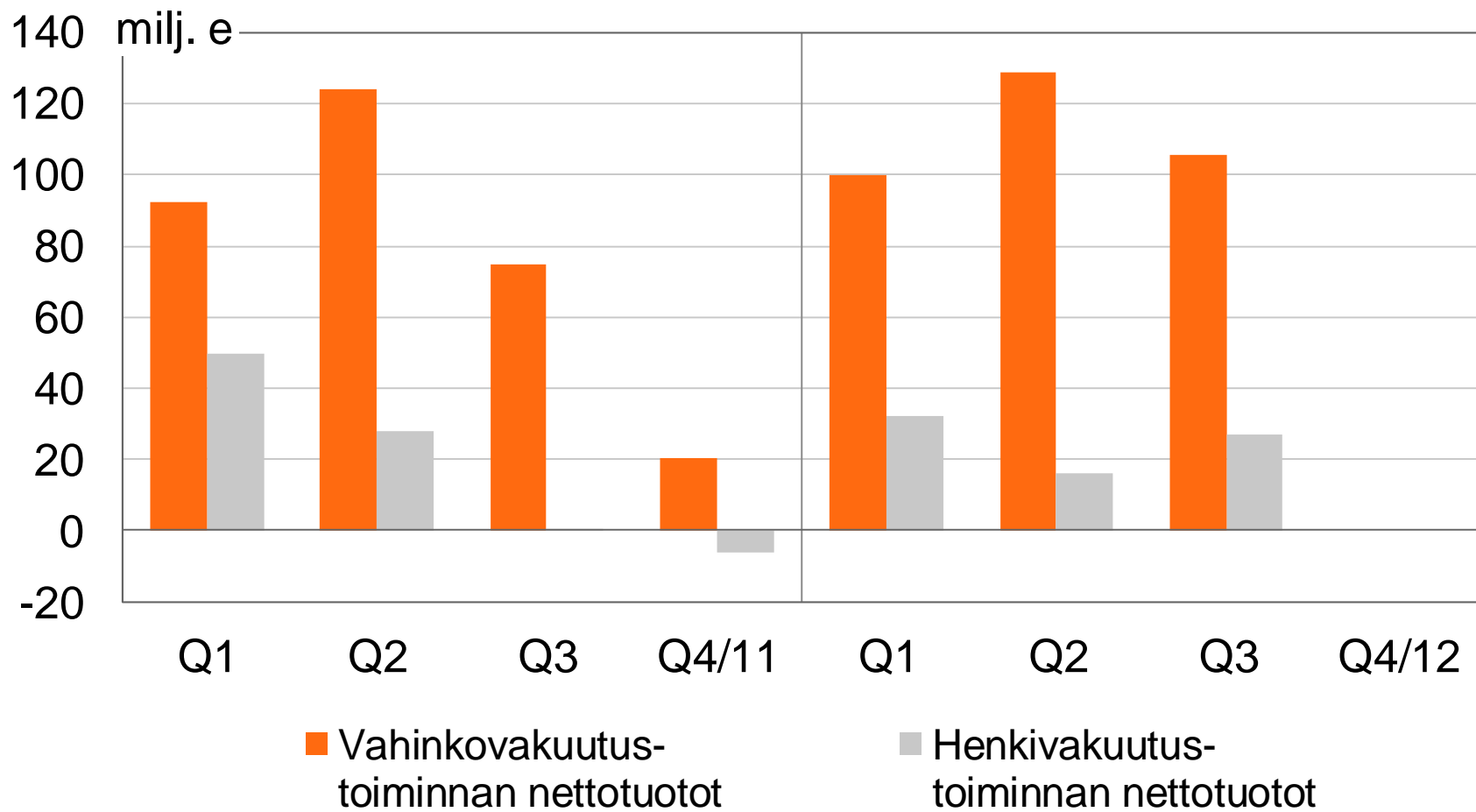
OP-Pohjola-ryhmä

Korkokate ja palkkiotuotot, netto vuosineljänneksittäin

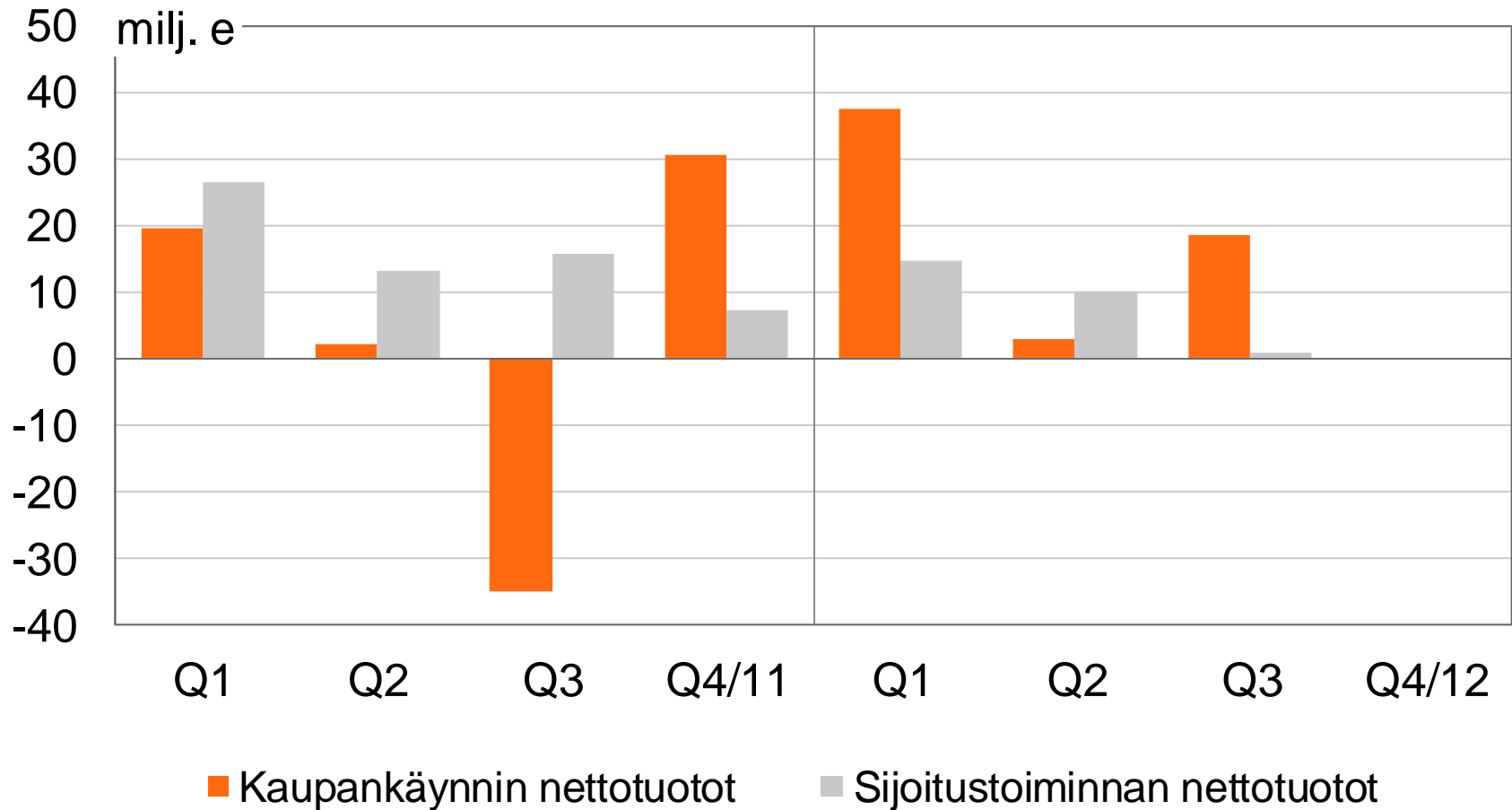
OP-Pohjola-ryhmä

Vahinko- ja henkivakuutustoiminnan nettotuotot vuosineljänneksittäin

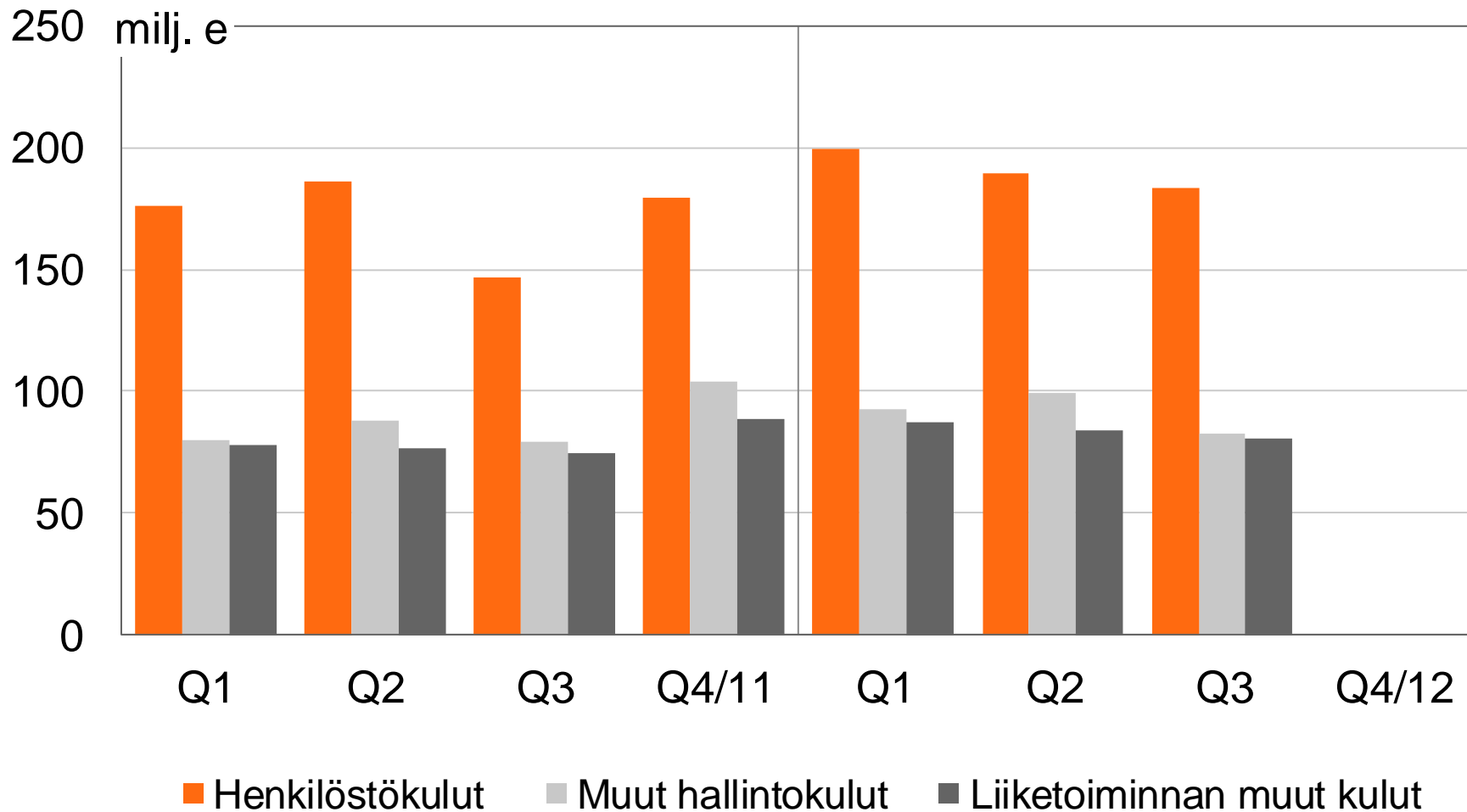
OP-Pohjola-ryhmä

Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot vuosineljänneksittäin

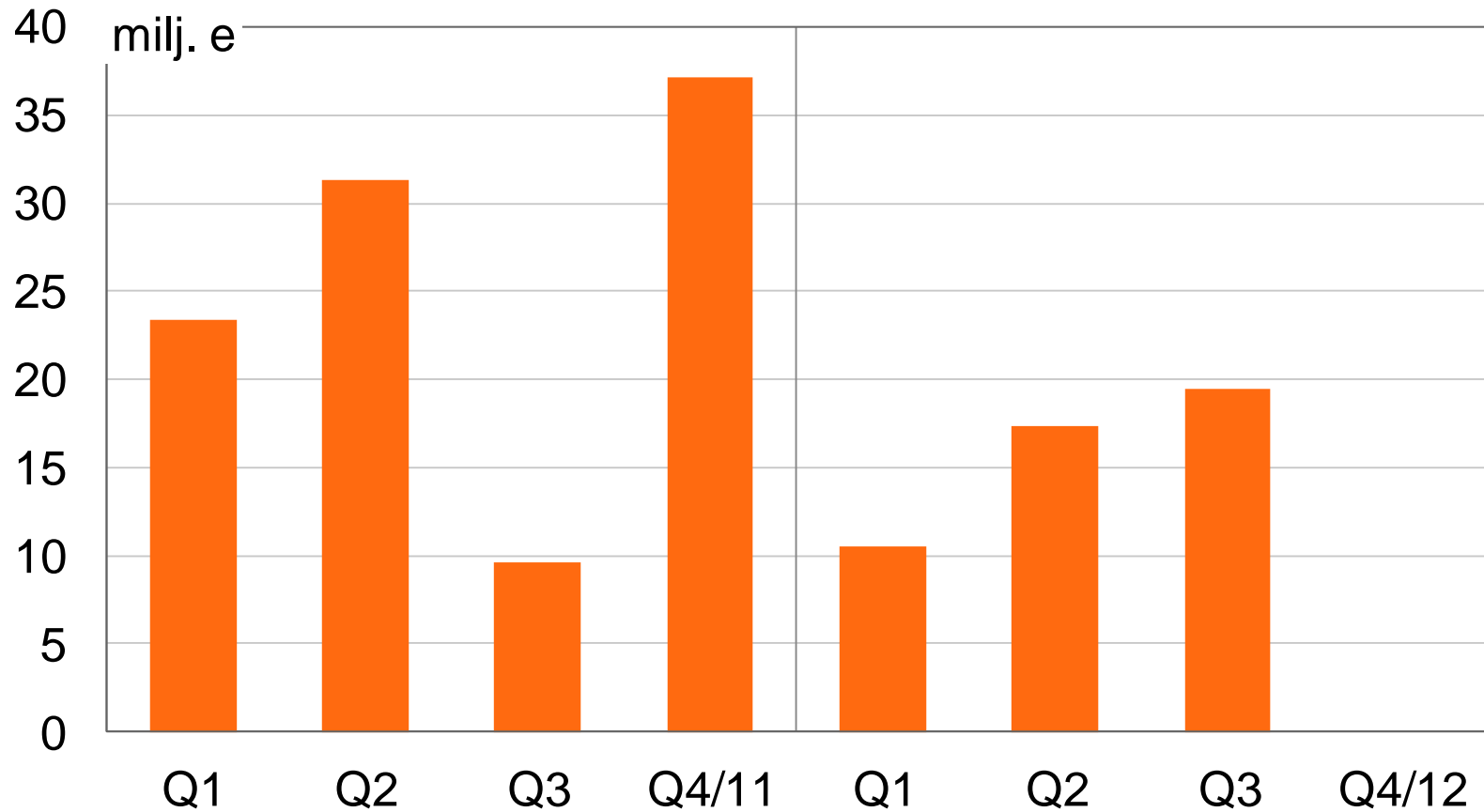
OP-Pohjola-ryhmä

Kulut vuosineljänneksittäin

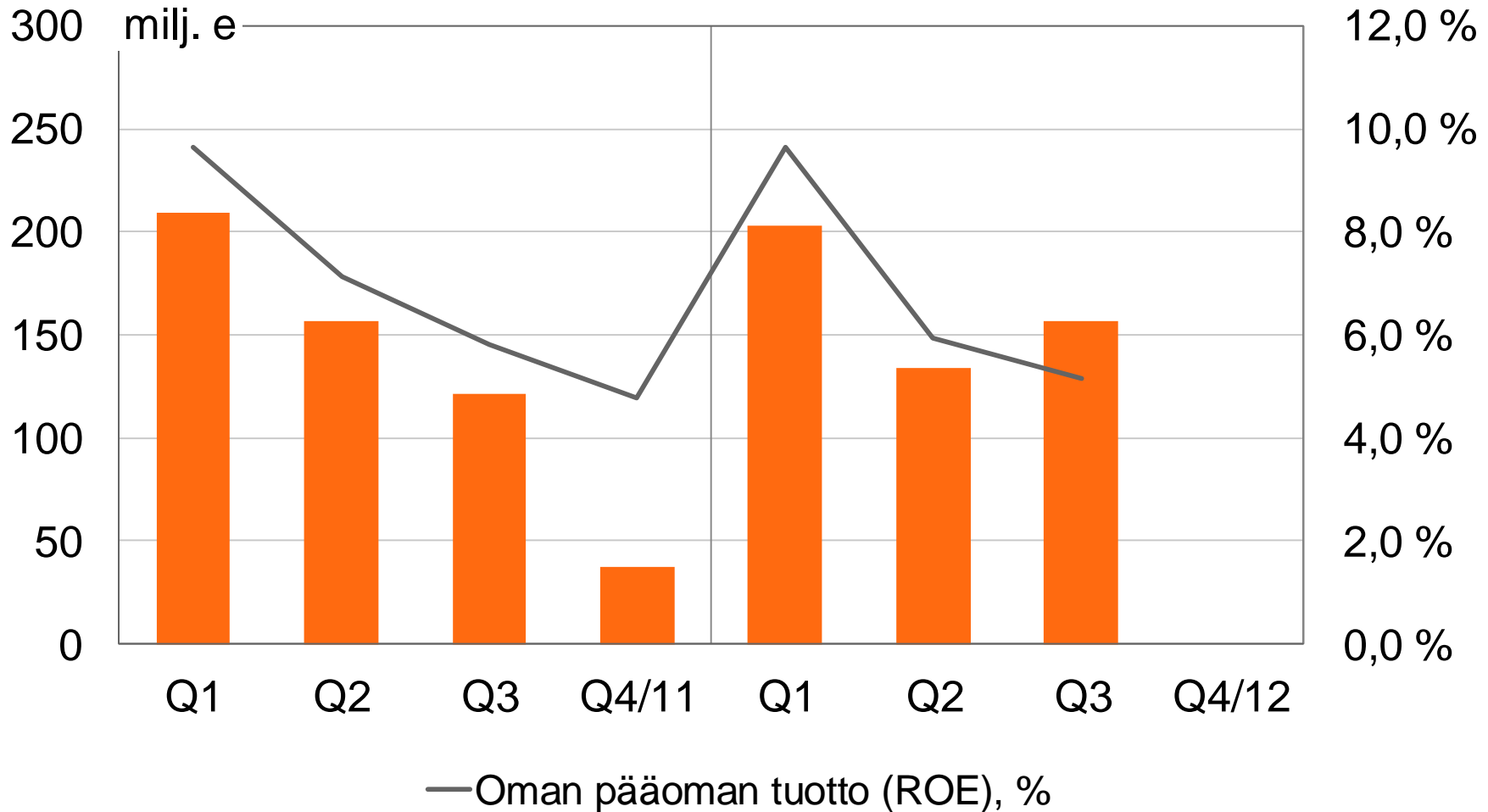
OP-Pohjola-ryhmä

Saamisten arvonalentumiset vuosineljänneksittäin

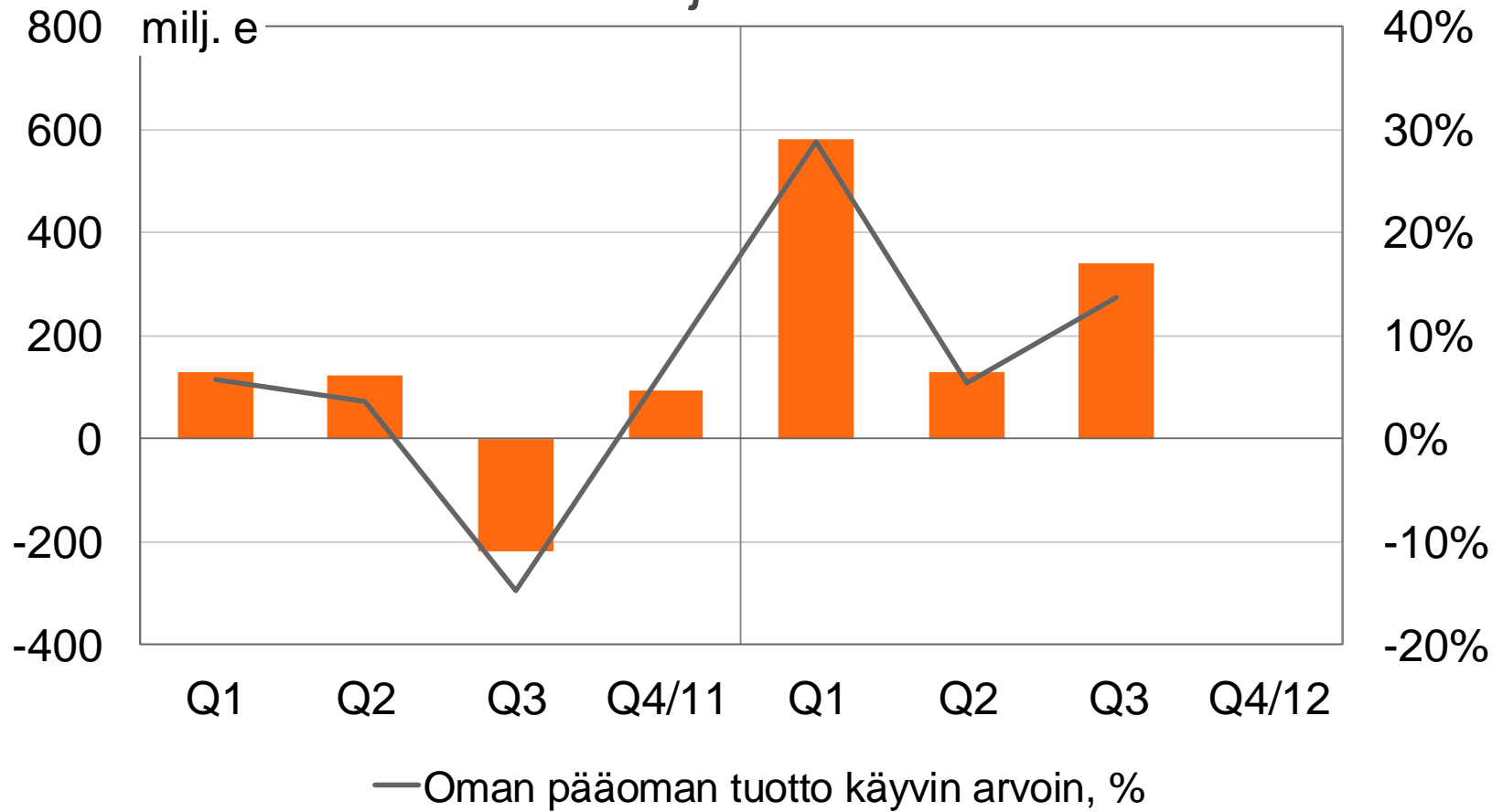
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja vuosineljänneksittäin

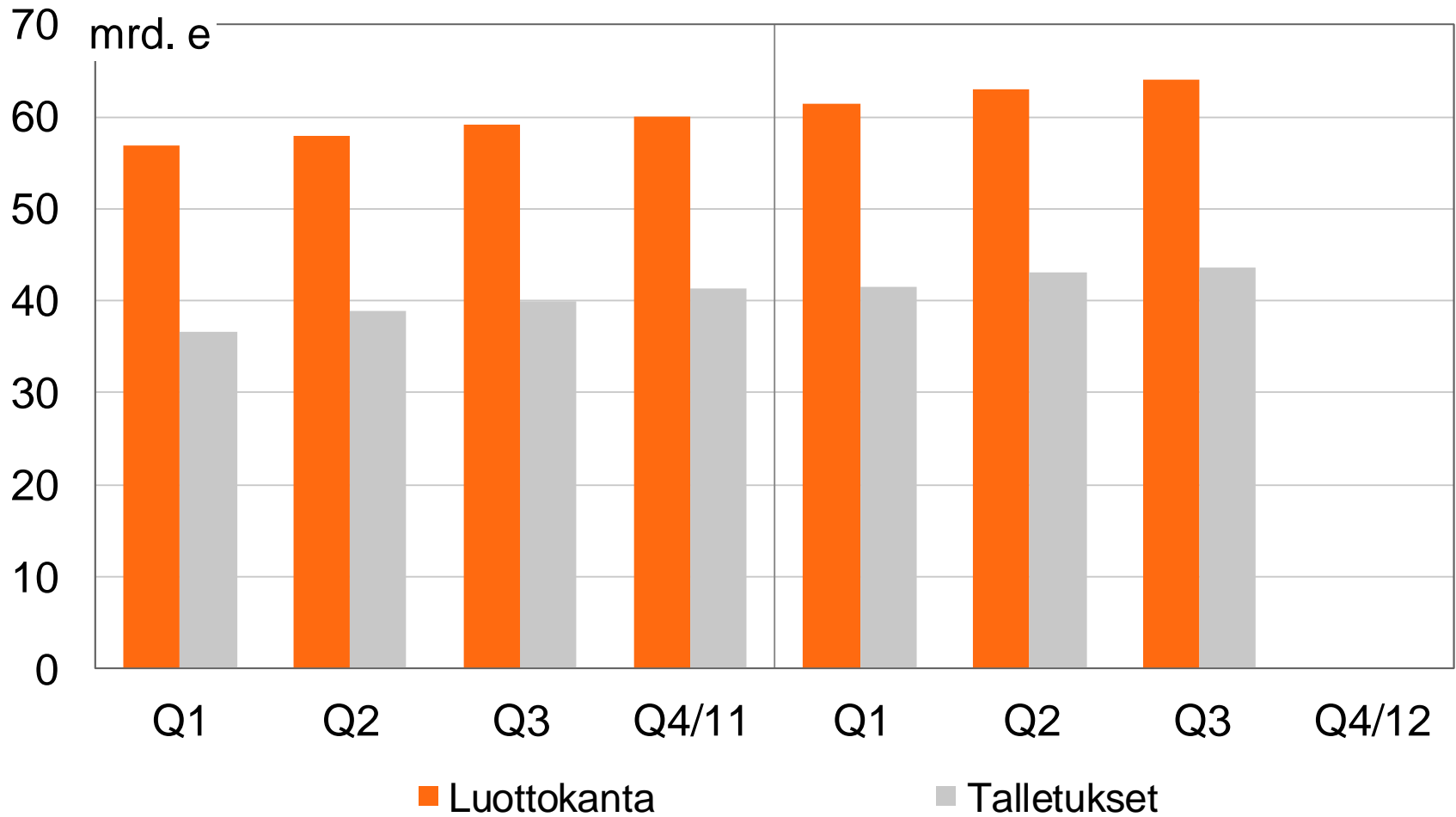
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja käyvin arvoin vuosineljänneksittäin

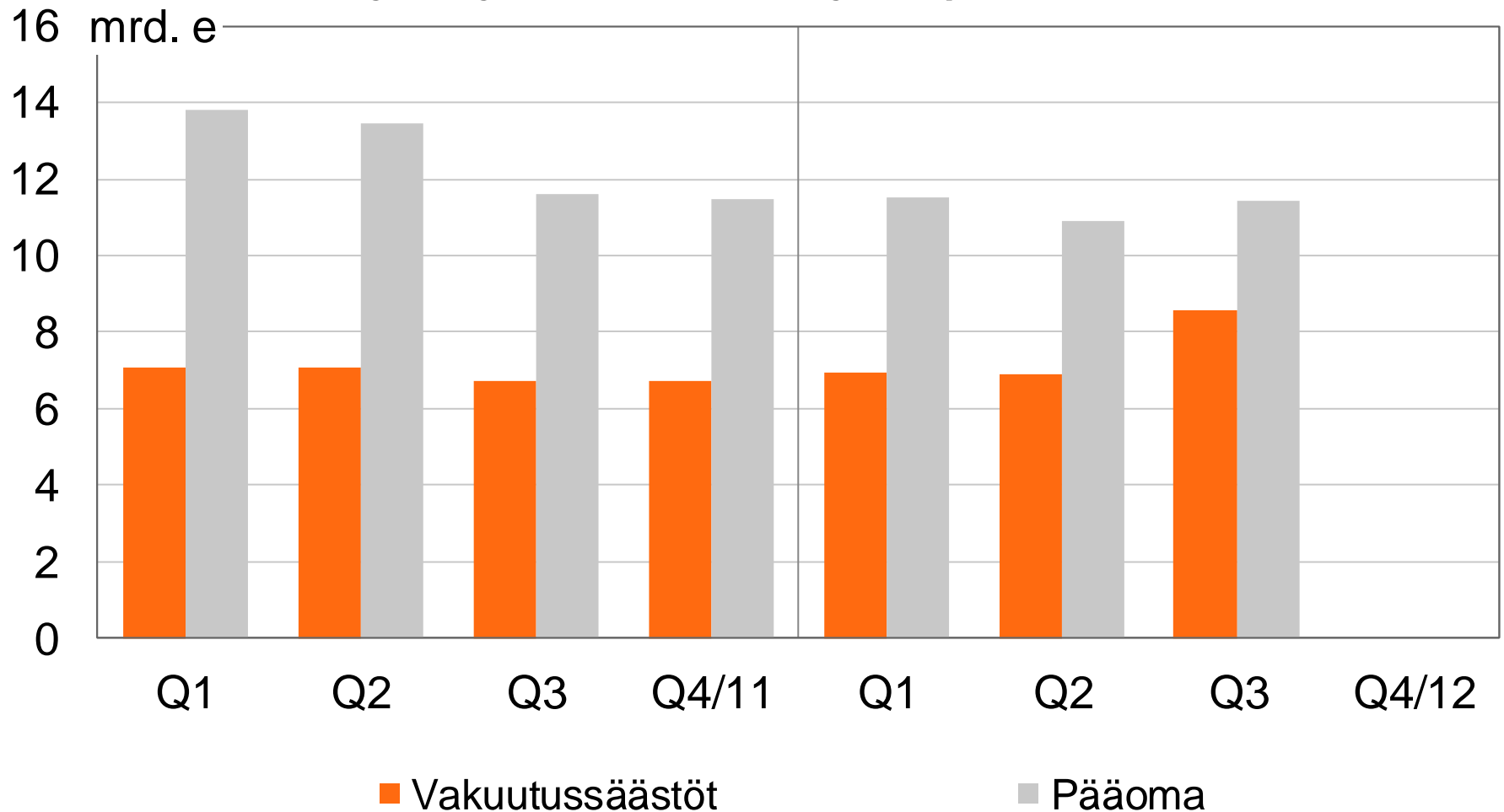
OP-Pohjola-ryhmä

Luotot ja talletukset vuosineljänneksittäin

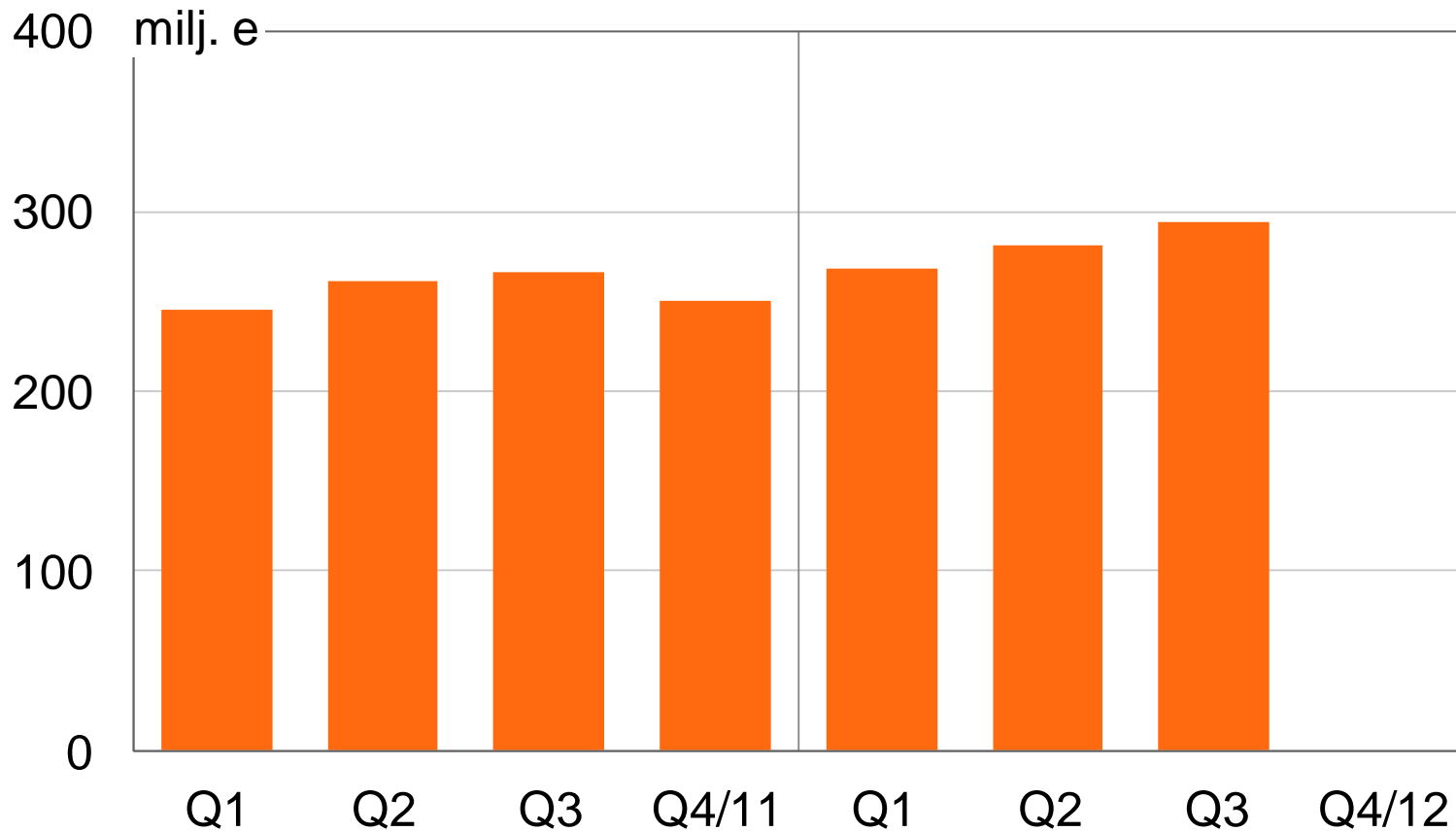
OP-Pohjola-ryhmä

Henkivakuutustoiminnan vakuutussäästöt ja sijoitusrahastojen pääoma

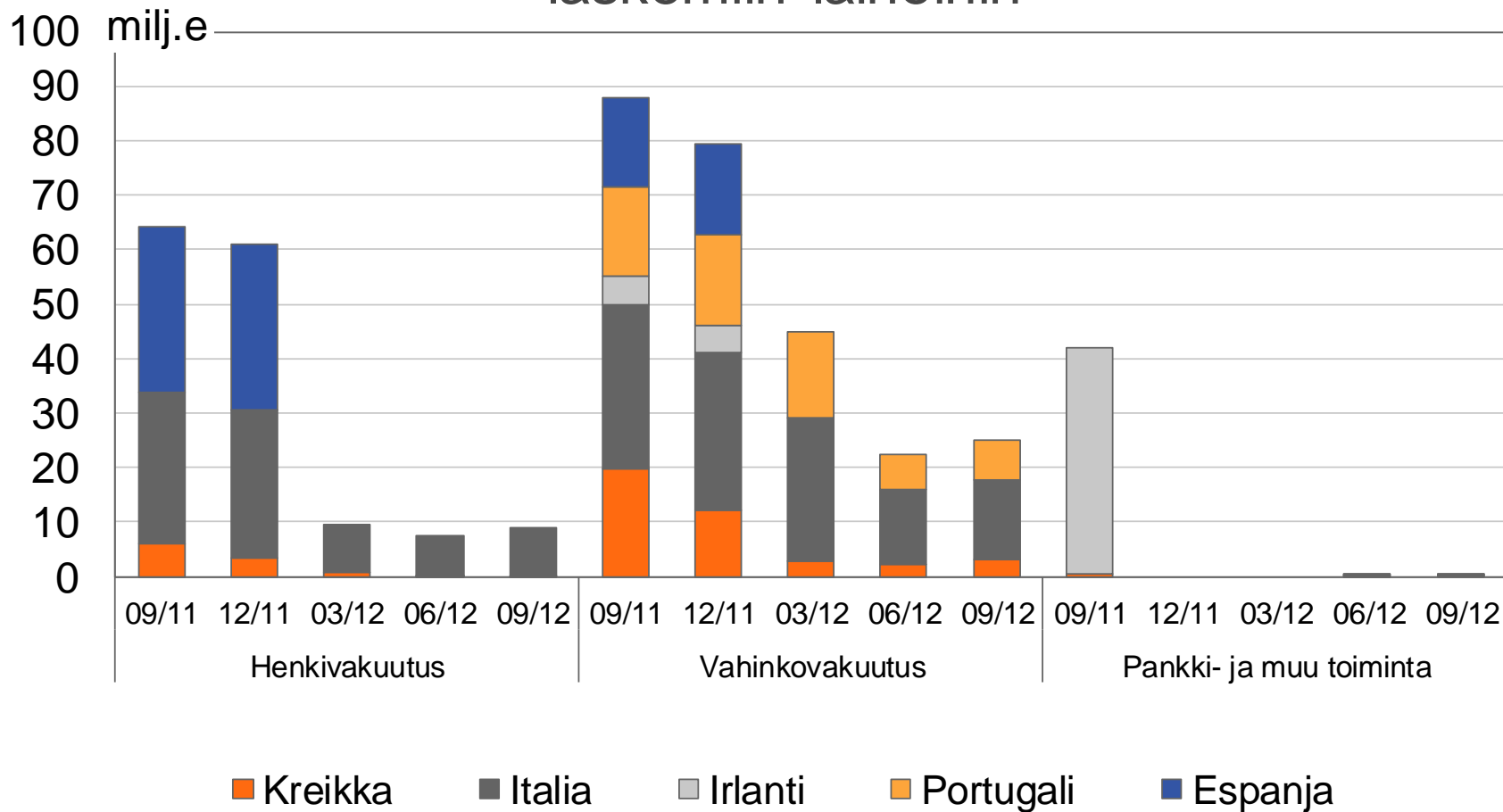
OP-Pohjola-ryhmä

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot vuosineljänneksittäin (IFRS)

OP-Pohjola-ryhmä

Suorat sijoitukset GIIPS-valtioiden liikkeeseen laskemiin lainoihin

Vakavaraisuus

Kaksi eri vakavaraisuussuhdelukua

Luottolaitosvakavaraisuus = osuuspankkien yhteenliittymän vakavaraisuus

- Ryhmän toiminta perustuu lakiin talletuspankkien yhteenliittymistä.
- Laki talletuspankkien yhteenliittymistä asettaa osuuspankkien yhteenliittymälle omien varojen vähimmäismäärän, joka lasketaan luottolaitostoiminnasta annetun lain vakavaraisuutta koskevien säännösten mukaan.
- Osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP-Pohjola osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä. OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöihin tehdyillä sijoituksilla on merkittävä vaikutus luottolaitosten vakavaraisuussäännösten mukaisesti laskettuun vakavaraisuuteen, vaikka vakuutusyhtiöt eivät kuuluakaan osuuspankkien yhteenliittymään.

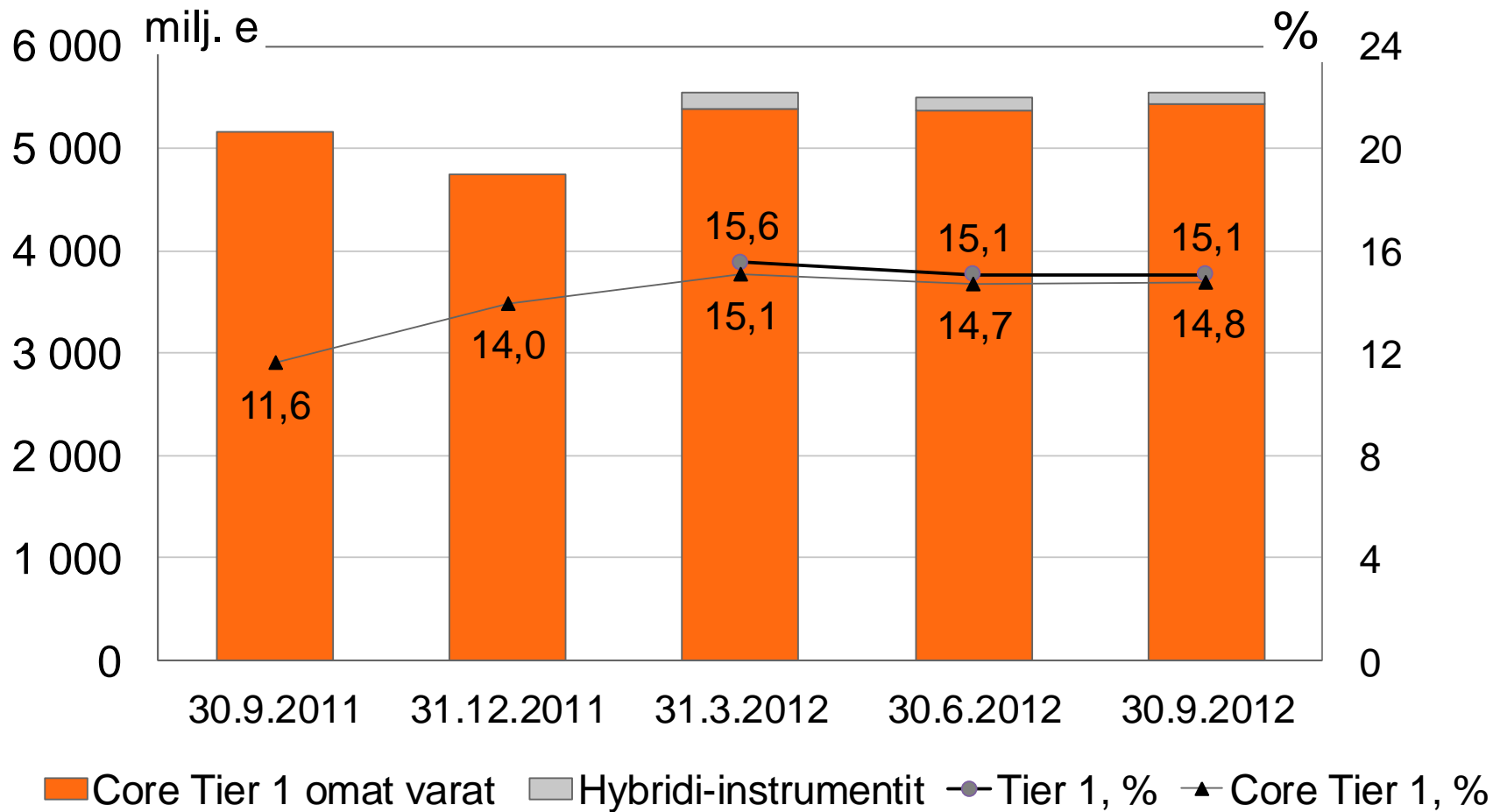
Rava-vakavaraisuus = OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuus

- OP-Pohjola-ryhmä muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (rava) valvonnasta annetun lain tarkoittaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymille on säädetty oma vakavaraisuusvaatimus.
- OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus lasketaan konsolidointimenetelmän mukaisesti.
 - Siinä ryhmittymän taseen mukaisiin omiin pääomiin lisätään sellaisia pankki- tai vakuutusalan säännösten mukaisia omiin varoihin luettavia eriä, jotka eivät sisälly omiin pääomiin.
 - Omiin varoihin ei voida sisällyttää eriä, jotka eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseksi.
- Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä muodostuu luottolaitosten konsolidoidusta omien varojen vaateesta ja vakuutusyhtiöiden yhteenlasketuista toimintapääomien vähimmäisvaatimuksista.

Kummankin vakavaraisuussäännösten mukaan tarkasteltuna
OP-Pohjola-ryhmän riskinkantokyky on vahva.

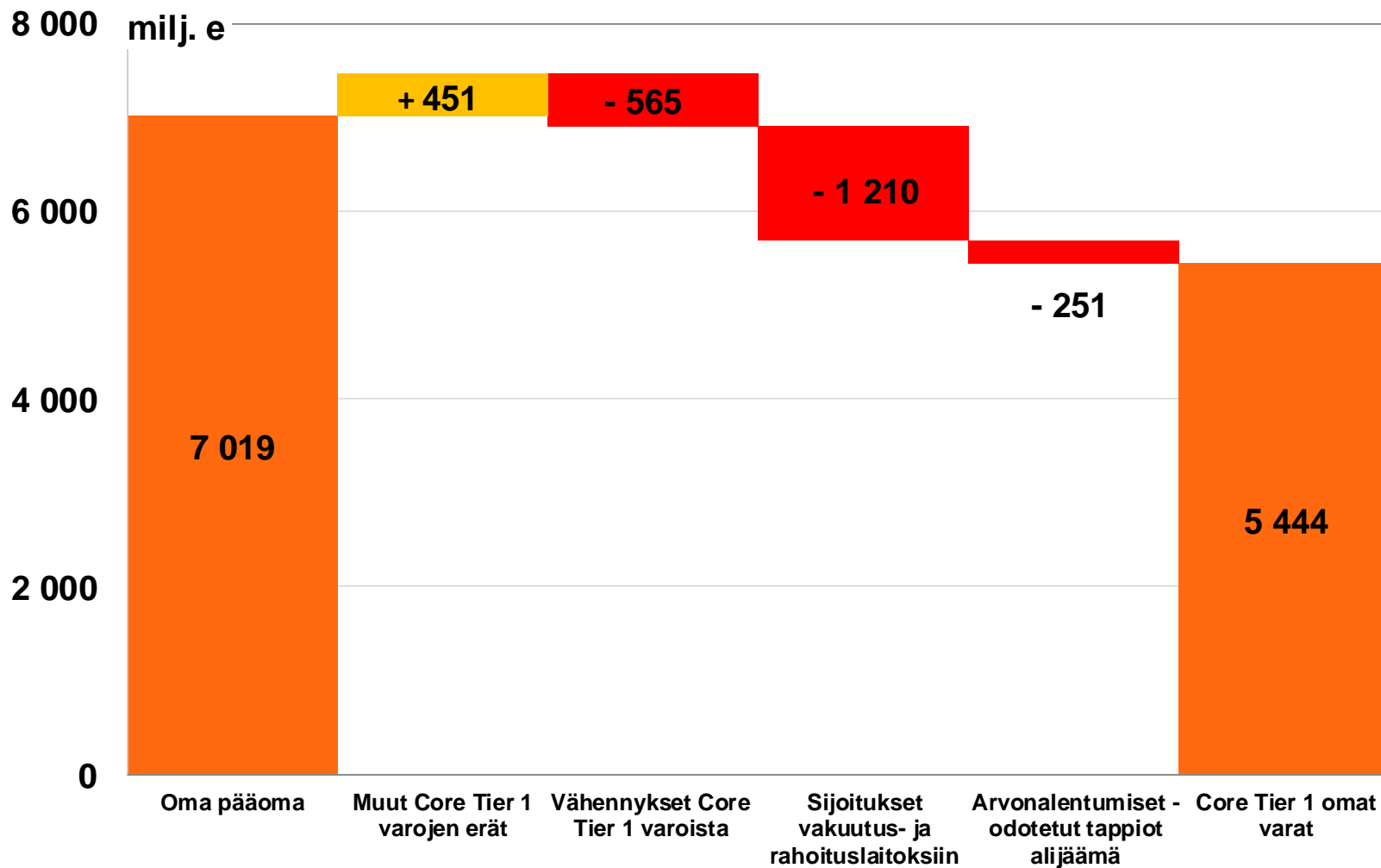
Osuuspankkien yhteenliittymä

Omat varat ja vakavaraisuus

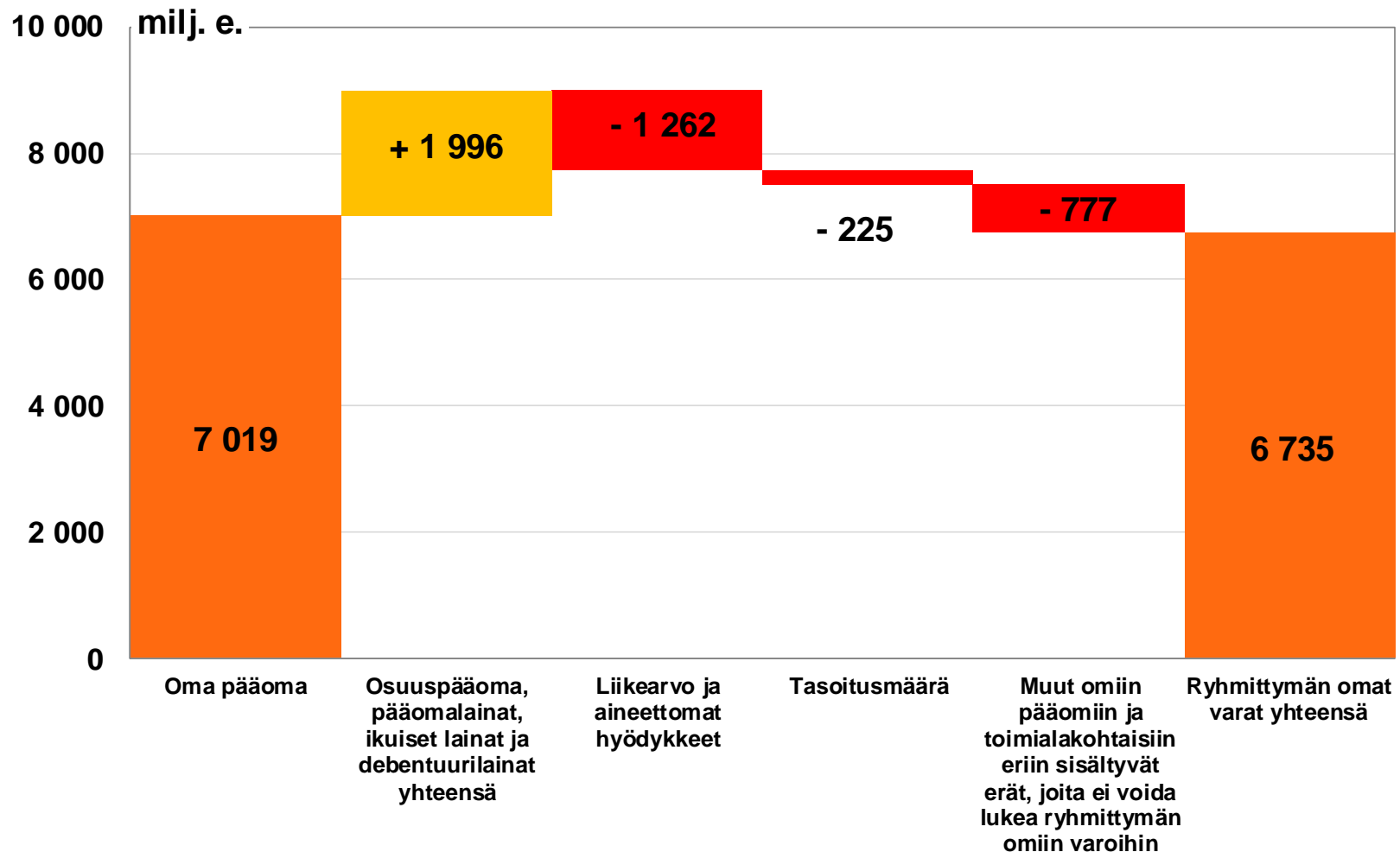

31.12.2011: IRBA-siirtymän vaikutus noin 2,6 %-yksikköä

Luottolaitoslain mukaisten Core Tier 1 varojen muodostuminen 30.9.2012

Rava-lain mukaisten omien varojen muodostuminen 30.9.2012

Siirtyminen sisäisten luokitusten menetelmään

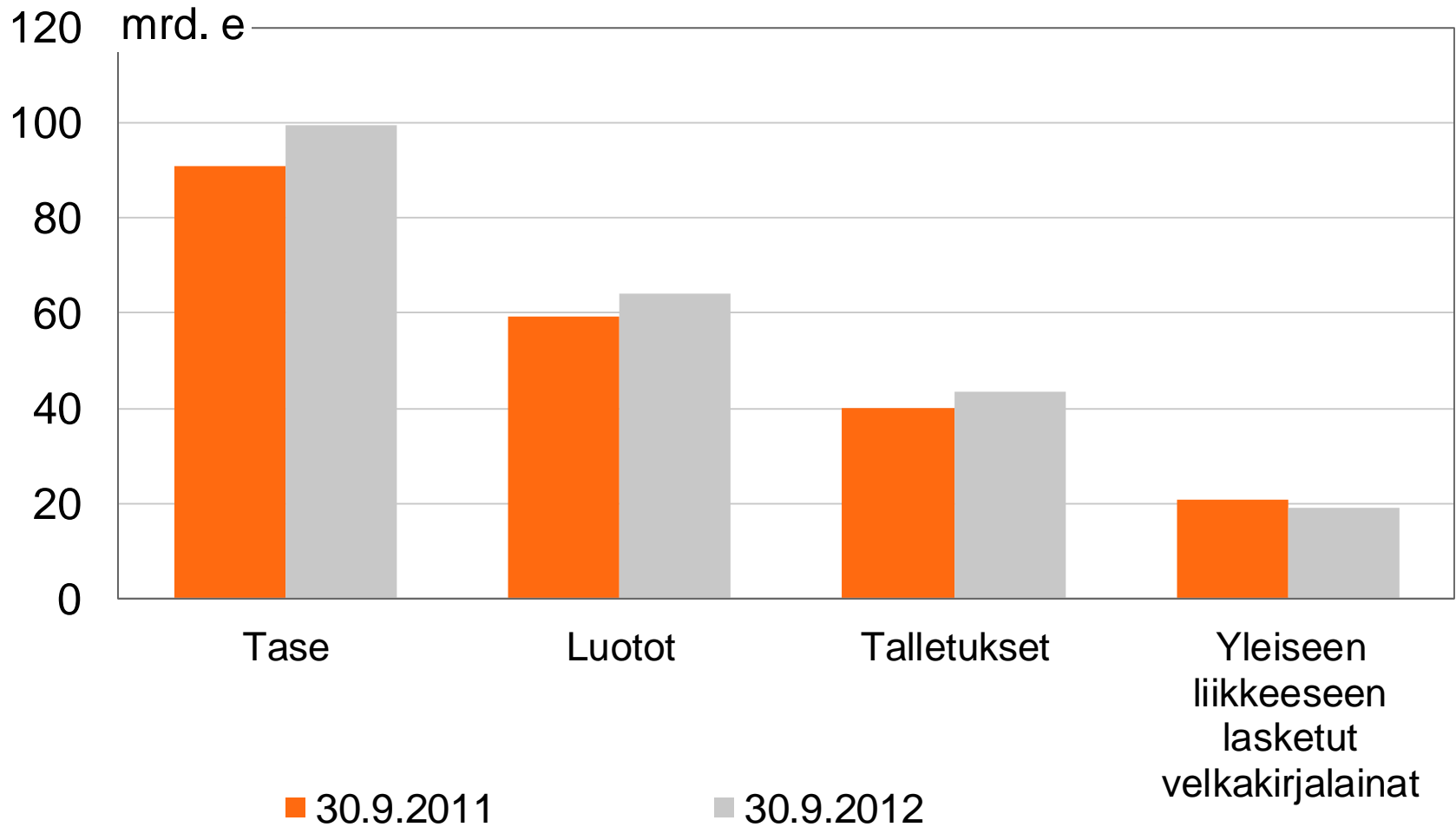
- OP-Pohjola-ryhmä siirtyi luottoriskin pääomavaatimuksen laskennassa vaiheittain sisäisten luottoluokitusten menetelmään
 - Pohjola Pankki Oyj:n yritys- ja yhteisöasiakkaiden vastuiden luottoriskin vakavaraisuusvaateen laskennassa on käytetty sisäisten luottoluokitusten menetelmää 30.9.2008 lähtien.
 - Muiden vastuiden osalta sisäisten luokitusten menetelmään siirryttiin joulukuussa 2011.
- Valtio- ja keskuspankkivastuiden luottoriskin pääomavaatimus lasketaan jatkossakin standardimenetelmällä.
- Myös markkinariskien osalta jatketaan standardimenetelmän käyttöä.
- Sisäisten luokitusten menetelmän käyttö pienentää OP-Pohjola-ryhmän pääomavaadetta, mutta verrattuna standardimenetelmään se lisää pääomavaatimuksen herkkyyttä suhdannevaihteluille.
- Sisäisten mallien käyttöönotto paransi luottolaitoslain mukaista vakavaraisuutta 2,6 %-yksikköä.

A close-up photograph of a man in a dark grey suit, white shirt, and blue striped tie. He is holding a black folder or portfolio with both hands, looking down at it. The background is blurred. A semi-transparent dark grey horizontal bar is overlaid across the middle of the image.

Tase

OP-Pohjola-ryhmä

Keskeisiä tase-eriä

OP-Pohjola-ryhmä

Tase

milj. e	30.9.2012	30.9.2011	Muutos	
			milj. e	%
Saamiset luottolaitoksilta	934	3 678	-2 744	-74,6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	388	350	38	10,8
Saamiset asiakkailta	64 174	59 387	4 787	8,1
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 603	3 168	435	13,7
Henkivakuutustoiminnan varat	8 843	6 900	1 943	28,2
Sijoitusomaisuus	6 191	8 274	-2 083	-25,2
Muut erät	15 593	9 048	6 545	72,3
Varat yhteensä	99 725	90 804	8 921	9,8
Velat luottolaitoksille	2 961	1 972	989	50,2
Velat asiakkaille	48 935	43 836	5 099	11,6
Vahinkovakuutustoiminnan velat	2 843	2 624	219	8,3
Henkivakuutustoiminnan velat	8 849	6 970	1 879	27,0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18 928	20 732	-1 804	-8,7
Muu vieras pääoma	10 190	8 538	1 653	19,4
Oma pääoma	7 019	6 133	886	14,4
Velat ja oma pääoma yhteensä	99 725	90 804	8 921	9,8

OP-Pohjola-ryhmä

Oma pääoma ja osuuspääoma

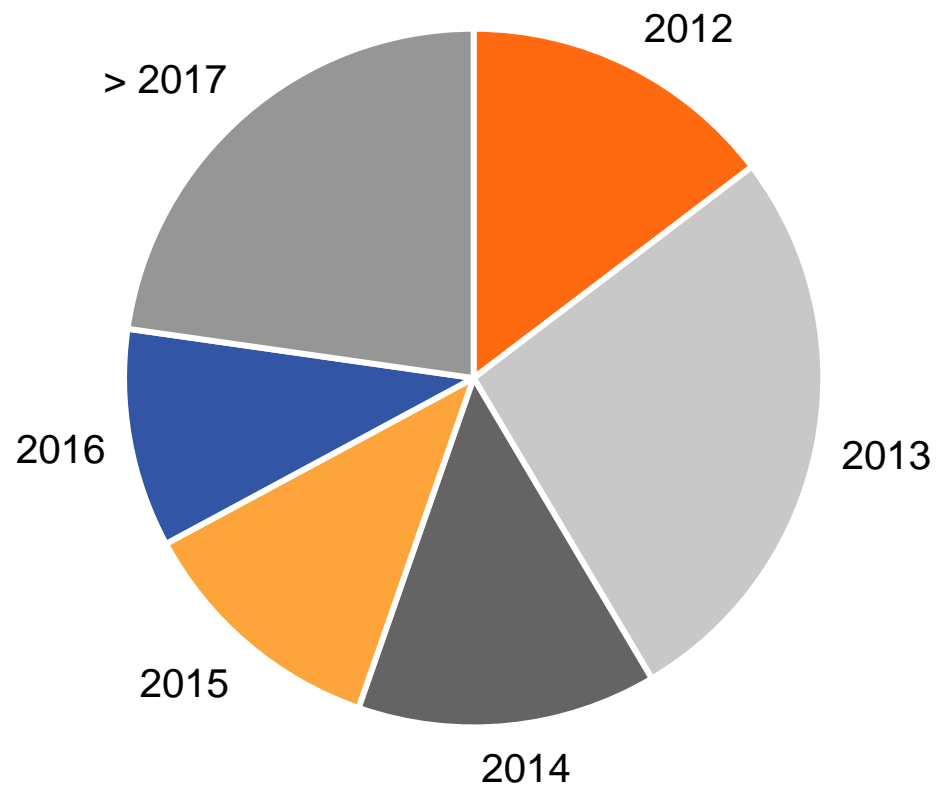
milj. e	30.9.2012	30.9.2011	muutos	
			milj. e	%
OP-Pohjola-ryhmän omistajien osuus				
Osakepääoma	200	202	-1	-0,6
Osuuspääoma	135	131	4	2,8
Käyvän arvon rahasto	235	-225	461	
Muut rahastot	2 682	2 619	63	2,4
Kertyneet voittovarot	3 744	3 406	338	9,9
Vähemmistön osuus	23	0	23	
Oma pääoma yhteensä	7 019	6 133	886	14,4
Osuuspääoma, joka ei sisälly omaan pääomaan	608	666	-59	-8,8

OP-Pohjola-ryhmä

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjalainat

Erääntyminen 30.9.2012

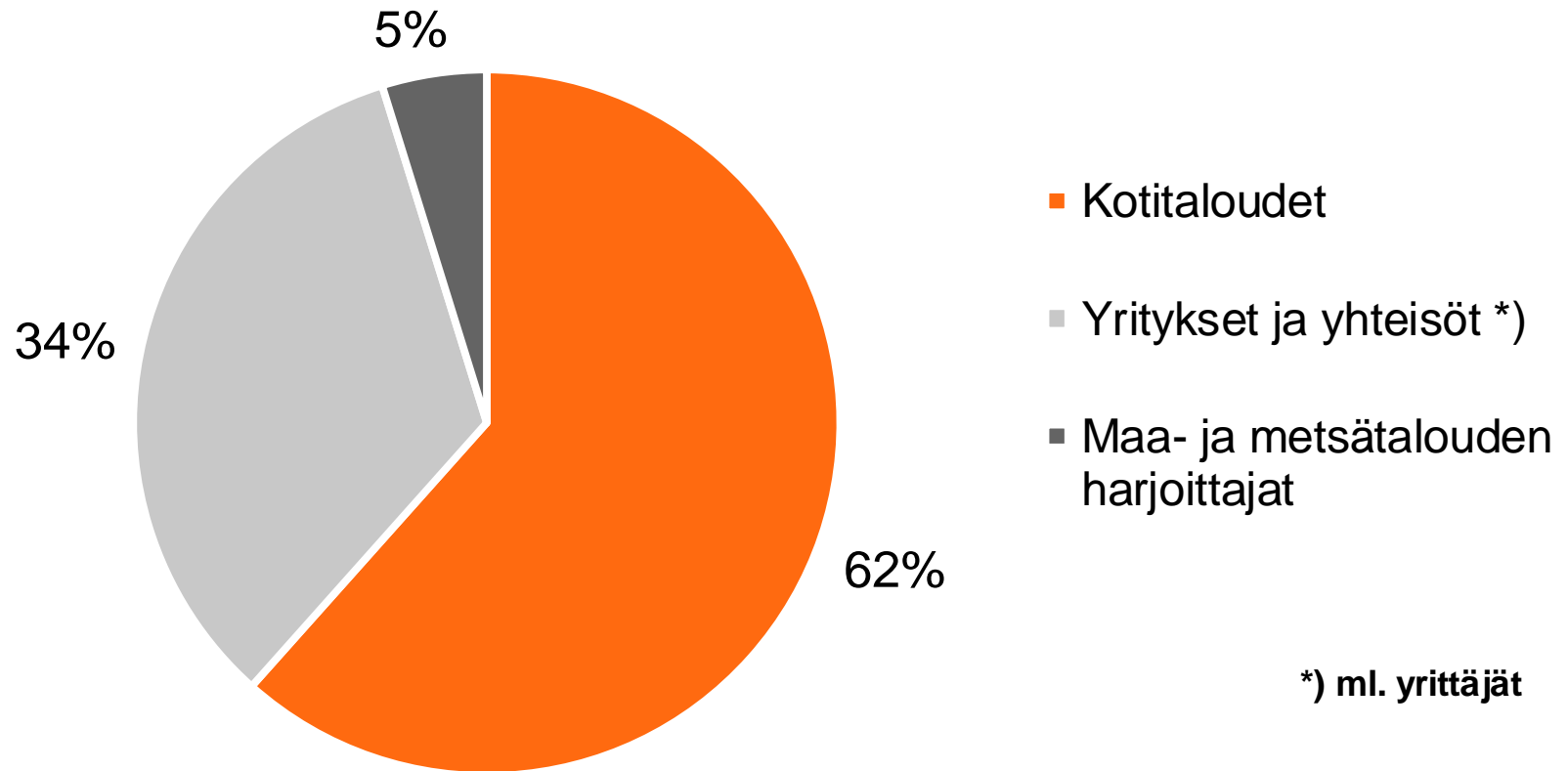
yhteensä 19,4 mrd. e

Luotot ja asiakasvarat

OP-Pohjola-ryhmä Talletukset 30.9.2012, %-osuus

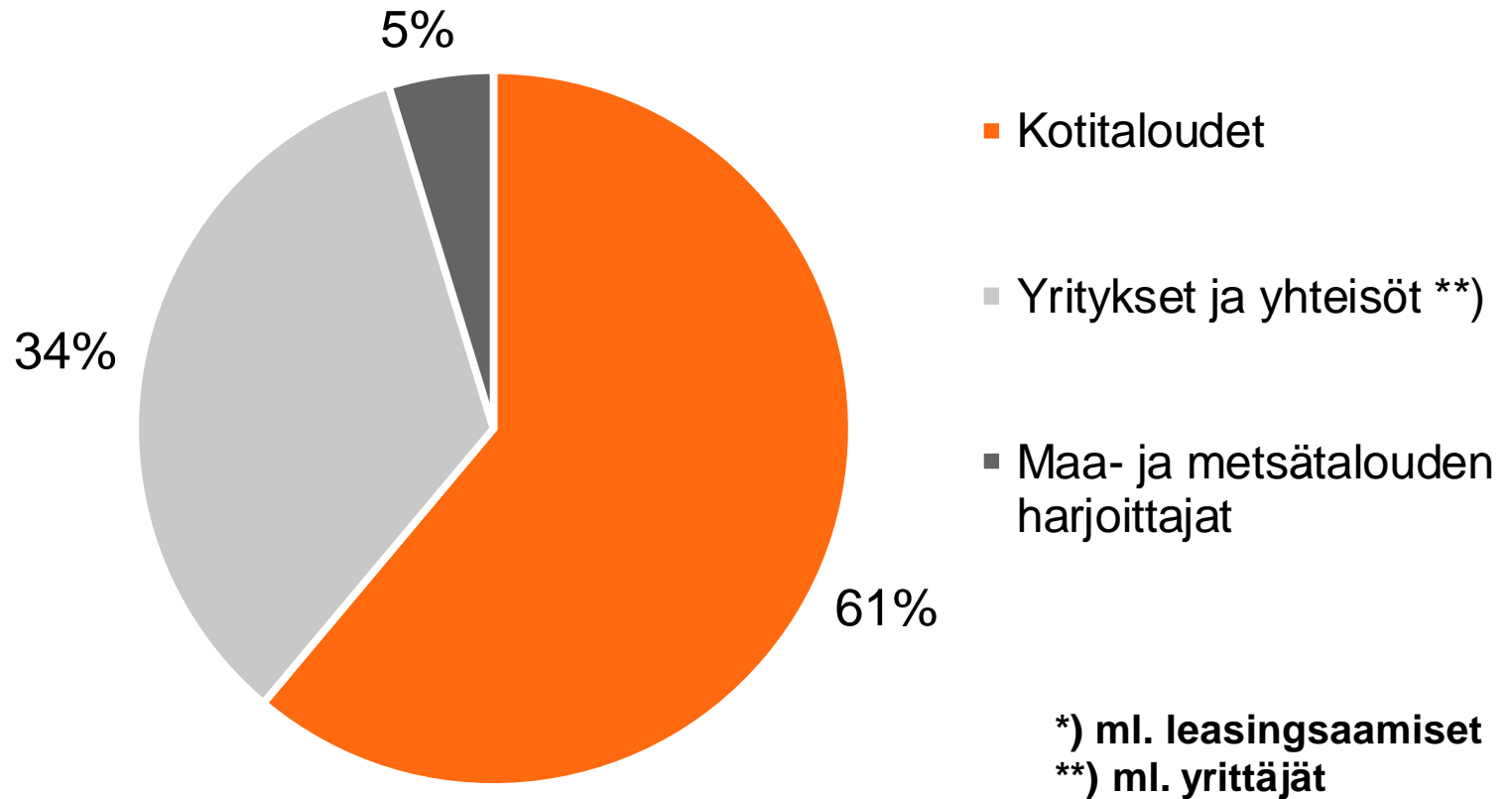

*) ml. yrittäjät

OP-Pohjola-ryhmä

Luotot* asiakasryhmittäin

30.9.2012

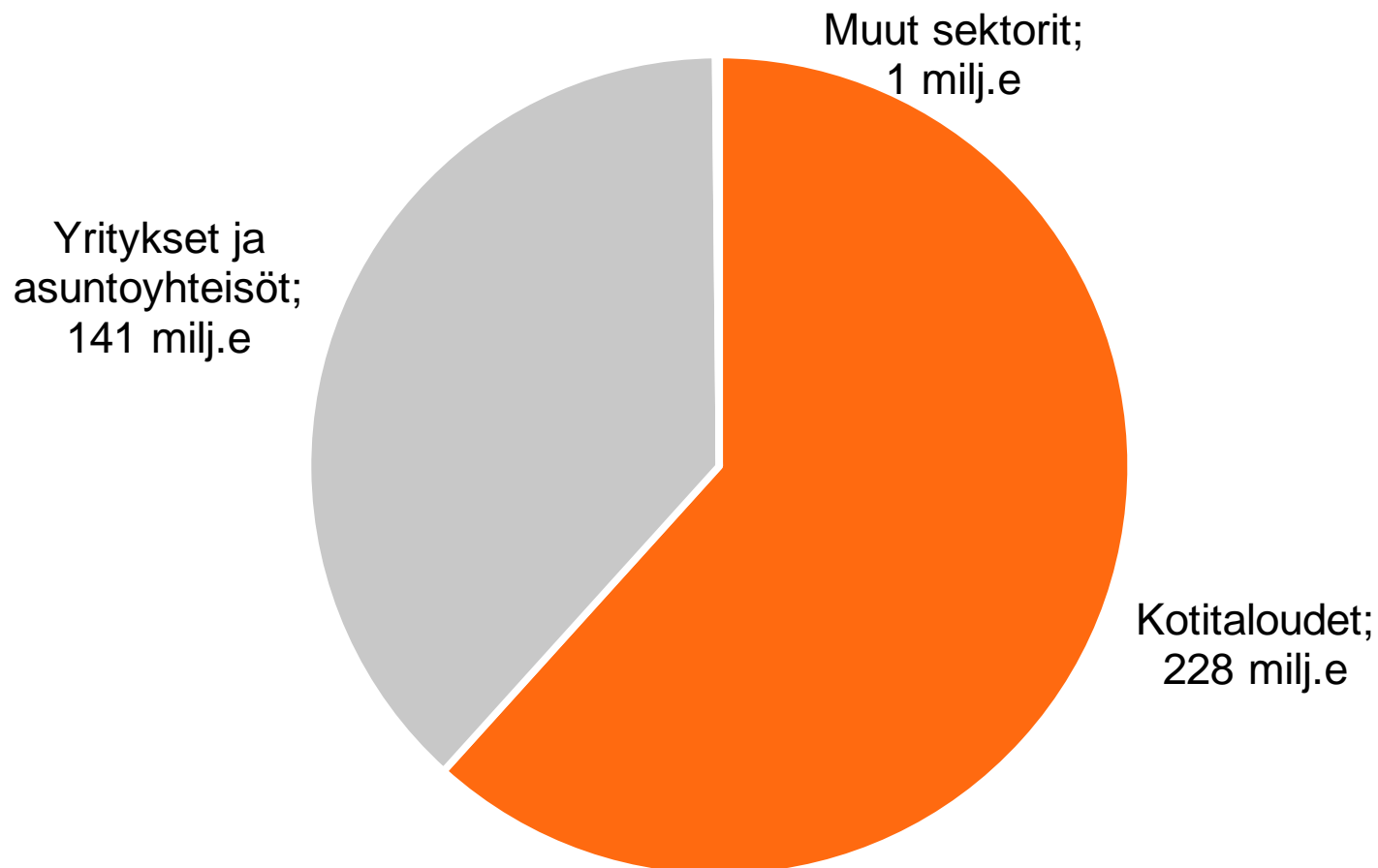
OP-Pohjola-ryhmä

Luotto- ja takauskanta sektoreittain

Järjestämättömät
ja nollakorkoiset saamiset

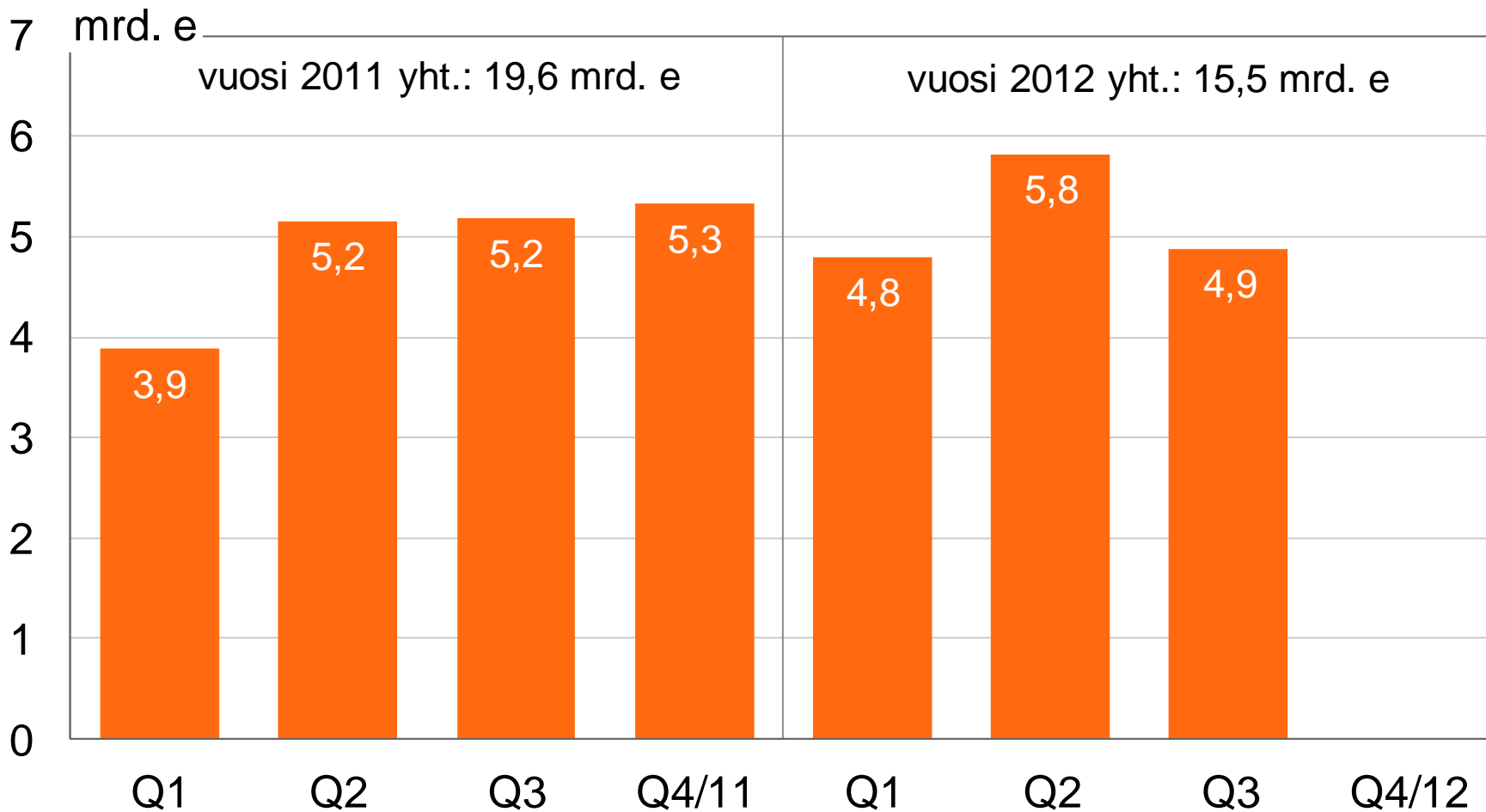
Milj. e	30.9.2012	30.9.2011	milj. e	Muutos, %	milj. e	% luotto- ja takauskannasta
Koti- ja ulkomaiset yritykset ja asuntoyhteisöt	23 414	21 412	2 002	9,4	141	0,6 %
Asuntojen vuokraus ja hallinta ml. asuntoyhteisöt	4 775	4 058	716	17,7	3	0,1 %
Muiden kiinteistöjen hallinta	2 976	2 668	307	11,5	14	0,5 %
Kauppa	2 432	2 272	159	7,0	9	0,4 %
Palvelut	1 695	1 545	150	9,7	17	1,0 %
Rakentaminen	1 688	1 649	39	2,4	15	0,9 %
Kuljetus ja varastointi	1 510	1 390	120	8,6	8	0,5 %
Kone ja laitteollisuus (ml.huolto)	1 268	1 239	29	2,3	13	1,0 %
Omien kiinteistöjen kauppa	1 045	1 046	-1	-0,1	0	0,0 %
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	944	690	254	36,8	11	1,2 %
Maatalous, metsätalous, kalatalous	836	683	153	22,5	7	0,9 %
Metsäteollisuus	745	773	-28	-3,6	21	2,8 %
Elintarviketeollisuus	645	647	-2	-0,4	8	1,3 %
Metalliteollisuus	625	642	-17	-2,6	2	0,4 %
Energia	611	480	131	27,3	0	0,0 %
Kemian teollisuus	361	410	-50	-12,1	0	0,1 %
Muu teollisuus	398	474	-75	-15,9	9	2,2 %
Muut yritykset	861	744	117	15,7	3	0,3 %
Julkisyhteisöt ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 215	1 110	105	9,4	0	0,0 %
Kotitaloudet	42 071	39 431	2 640	6,7	228	0,5 %
Oikaisuerät ja muut sektorit	99	-19	118		0	
Yhteensä	66 799	61 934	4 865	7,9	369	0,55 %

OP-Pohjola-ryhmä
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset
30.9.2012
Yhteensä 369 milj.e

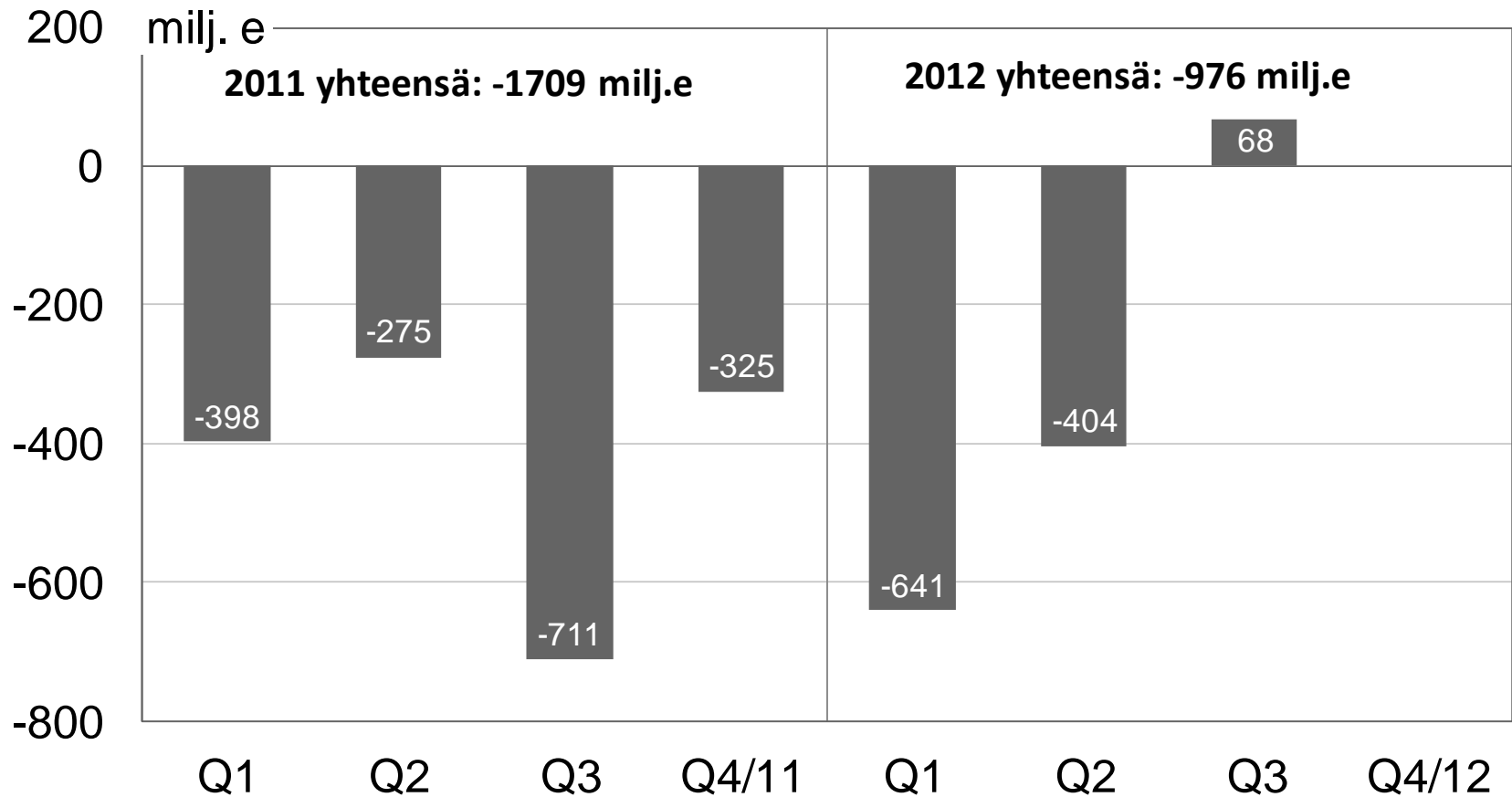
OP-Pohjola-ryhmä

Uudet nostetut luotot vuosineljänneksittäin

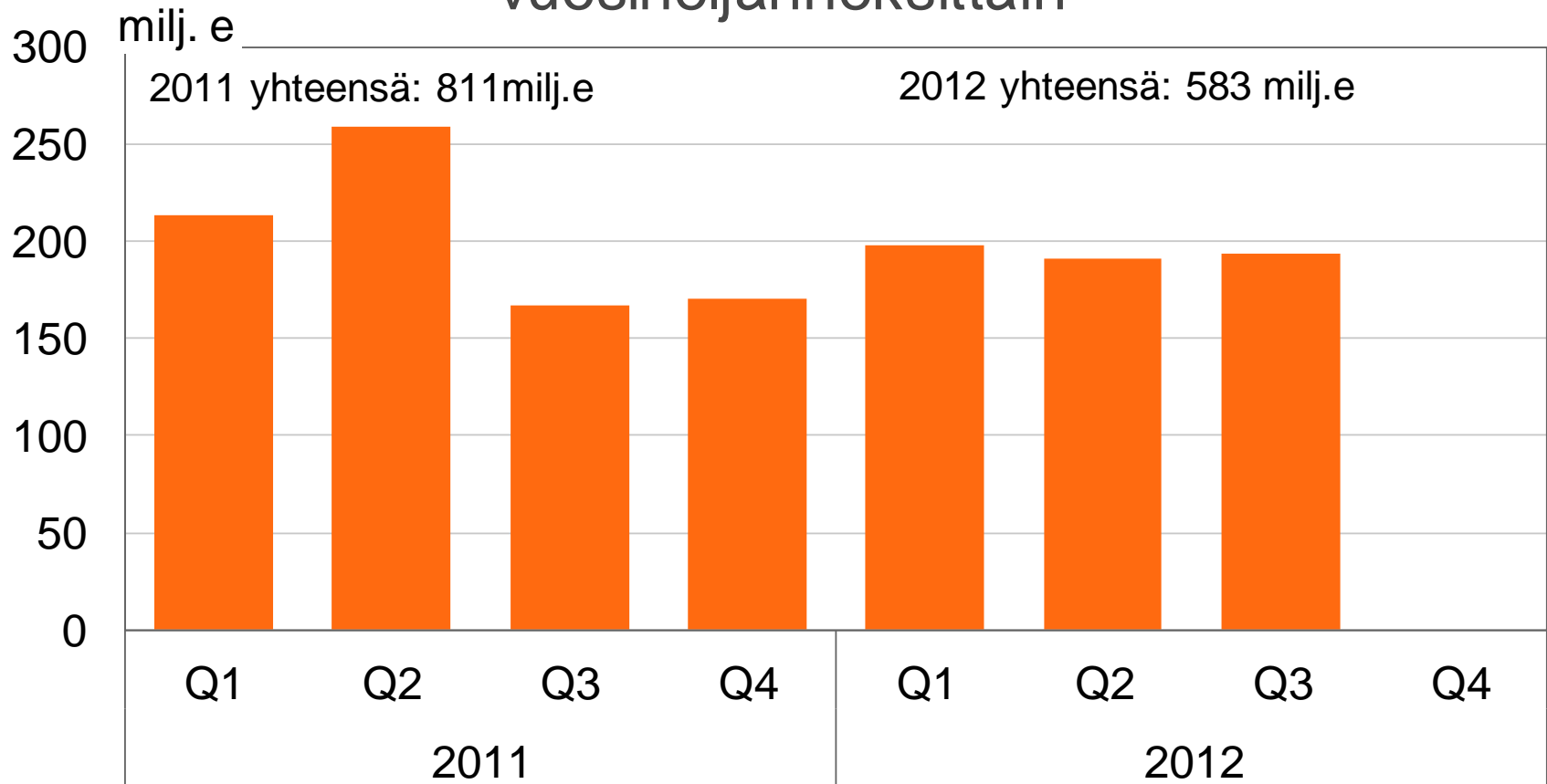
OP-Pohjola-ryhmä

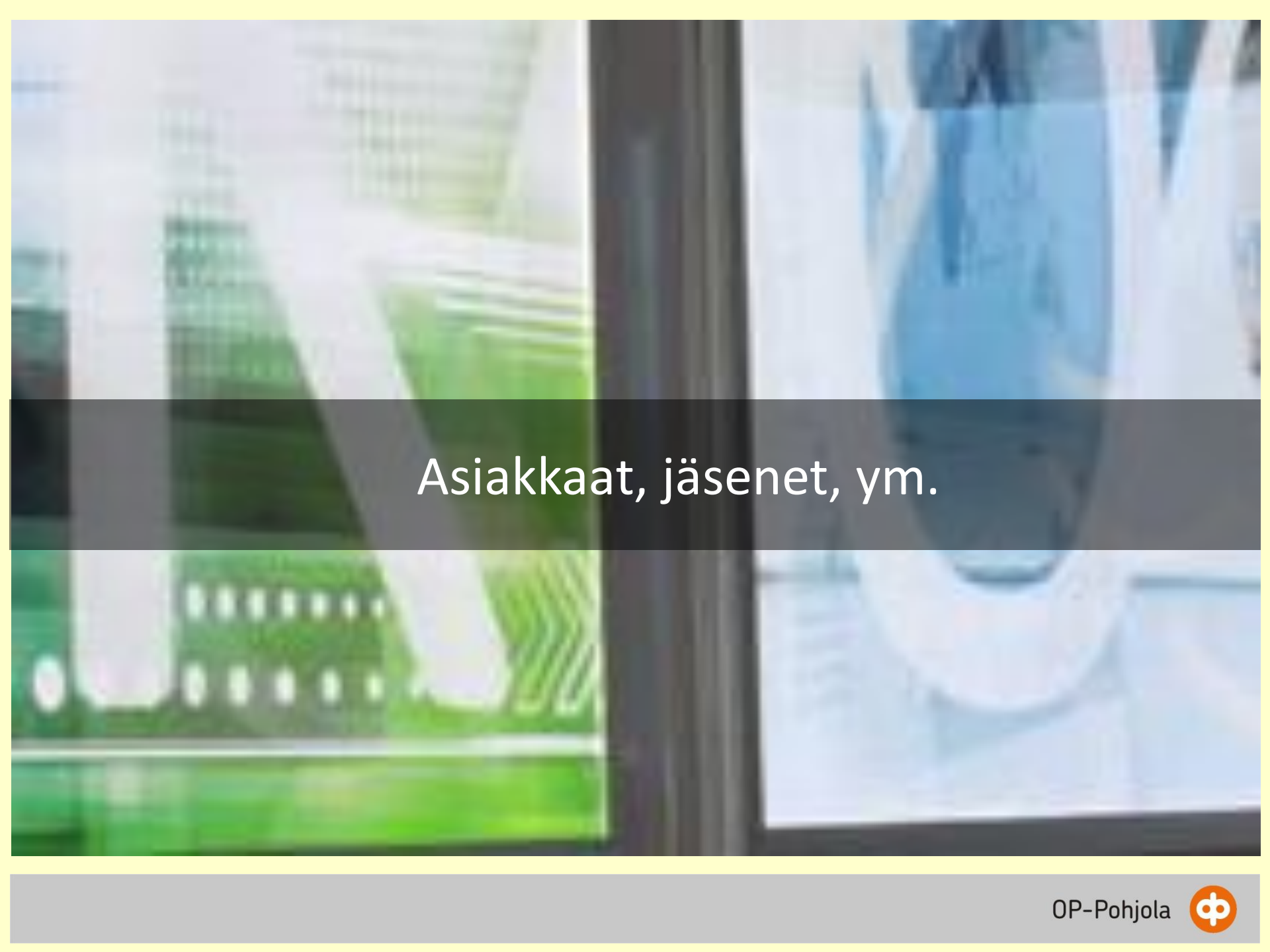
Rahastojen nettomyynti vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmä

Henki- ja eläkevakuutusten maksutulo vuosineljänneksittäin

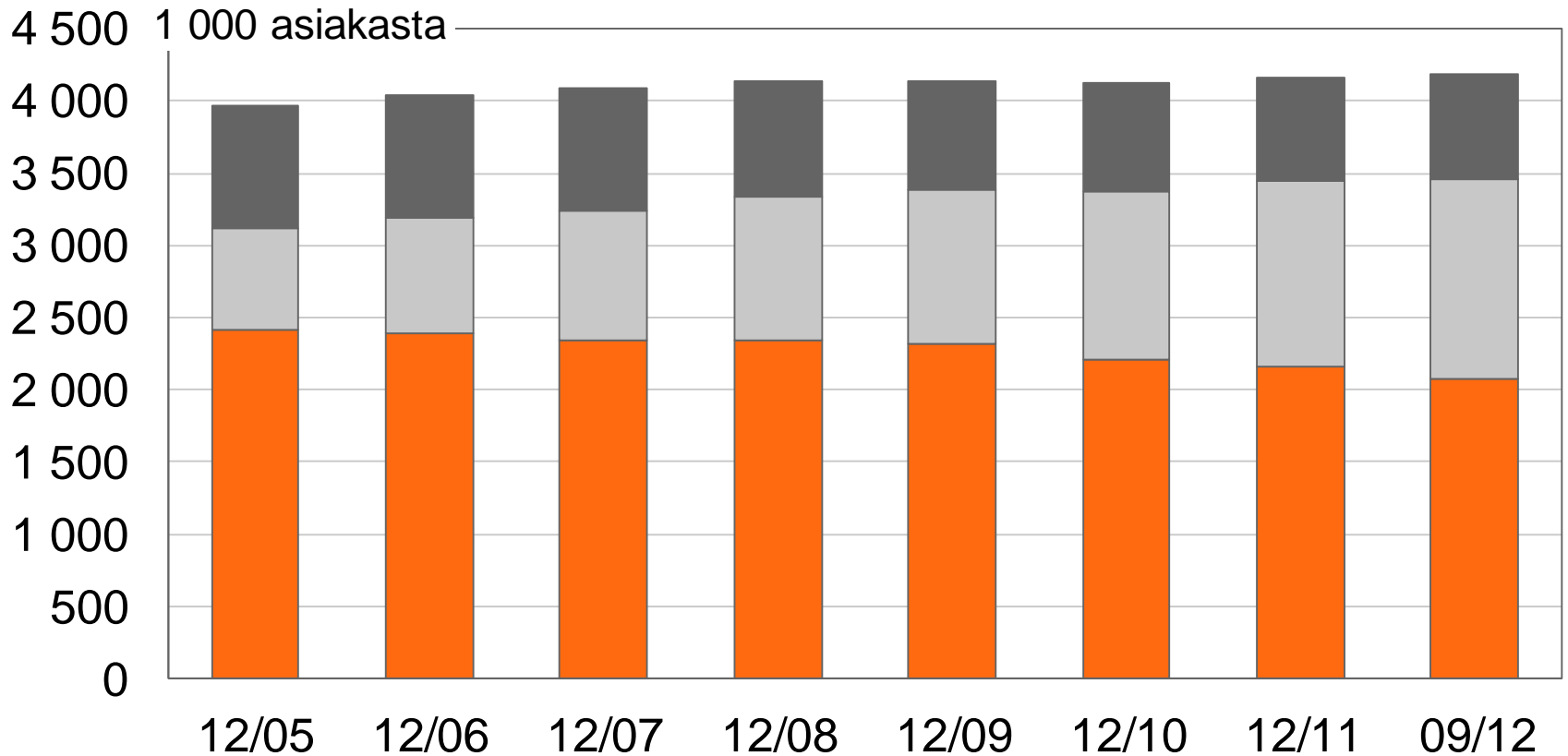

Asiakkaat, jäsenet, ym.

OP-Pohjola-ryhmä

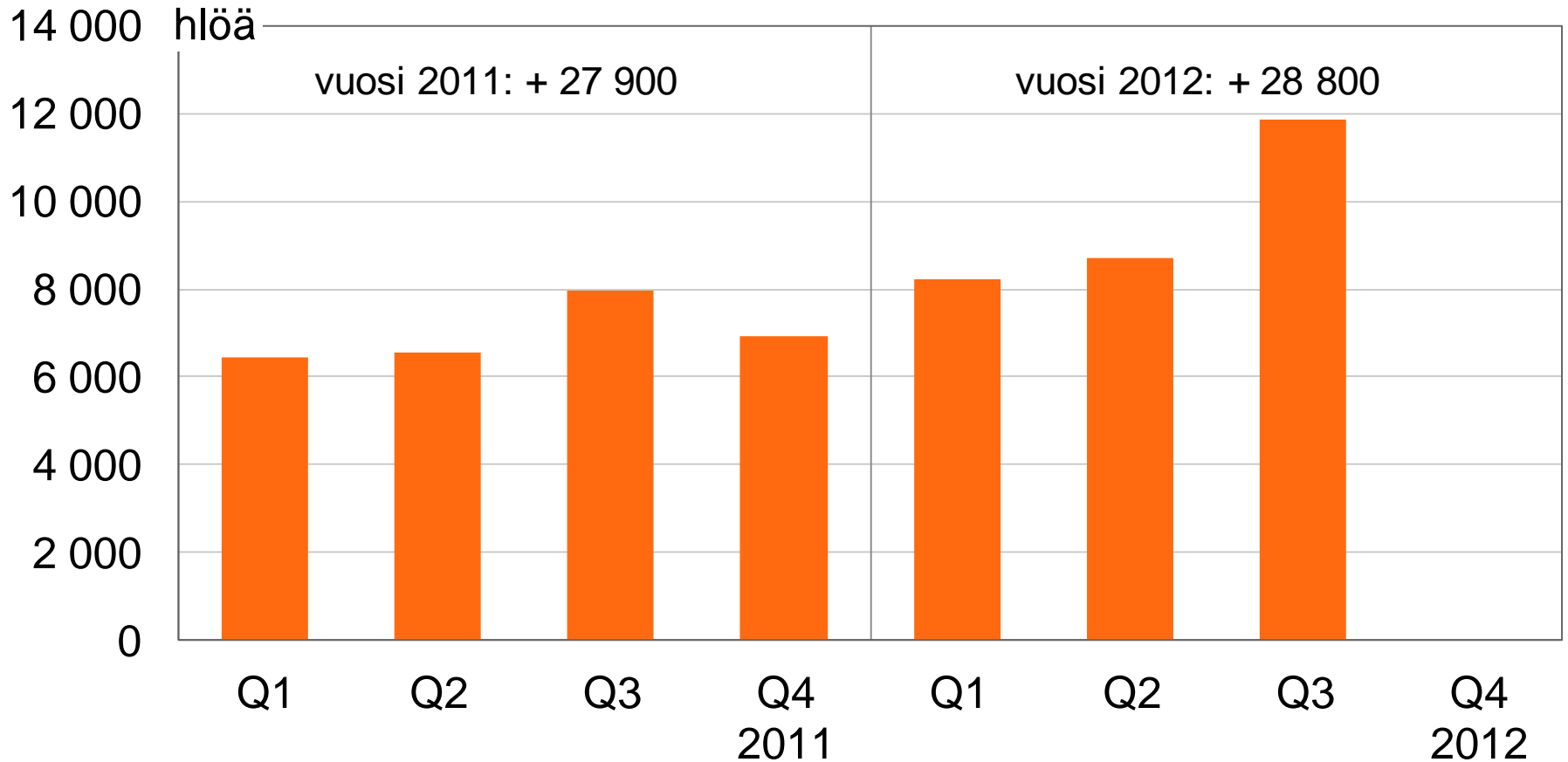
Asiakaskannan jakautuminen

■ Pankkiasiakkaat ■ Pankki- ja vahinkovakuutusas. ■ Vahinkovakuutusasiakkaat

OP-Pohjola-ryhmä

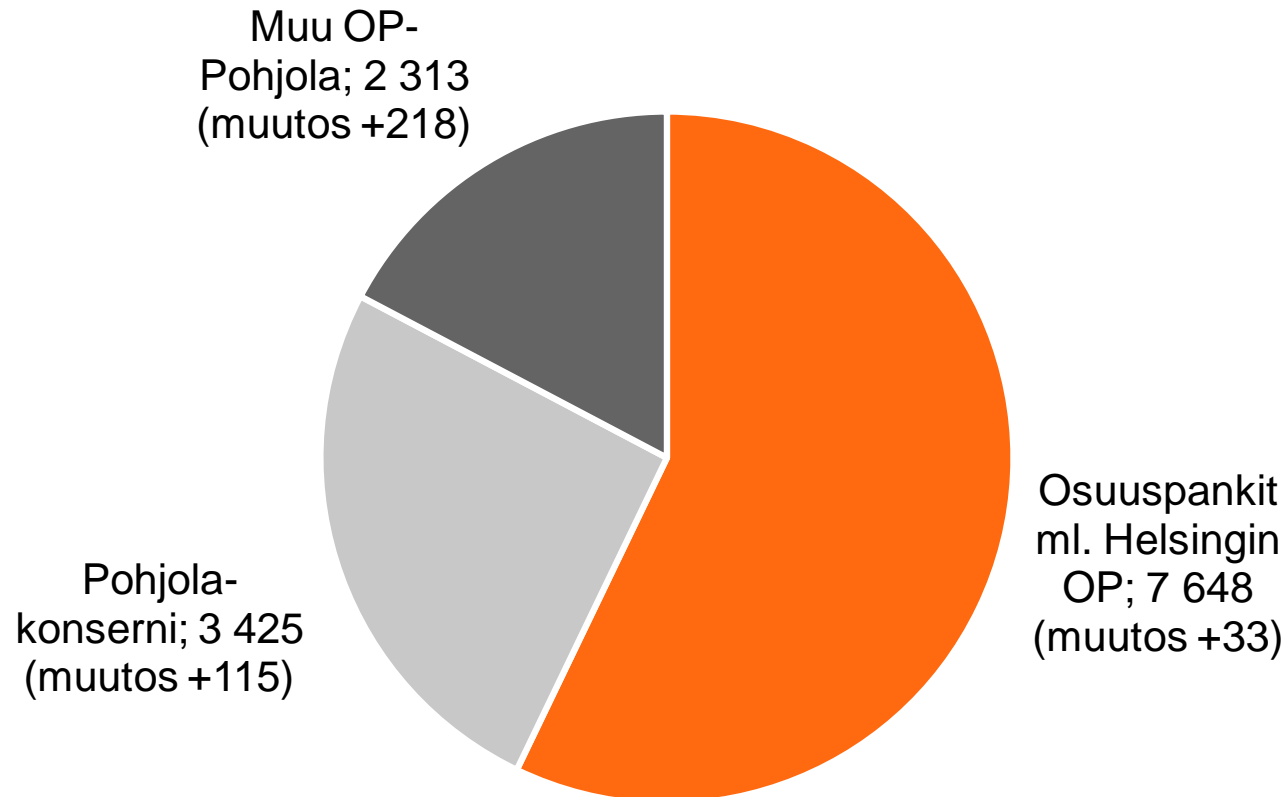
Omistajajäsenten nettolisäys vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmän henkilöstö

30.9.2012

yhteensä 13 386 henkilöä (+ 366 vuodessa)

OP-Pohjola-ryhmän palveluverkko

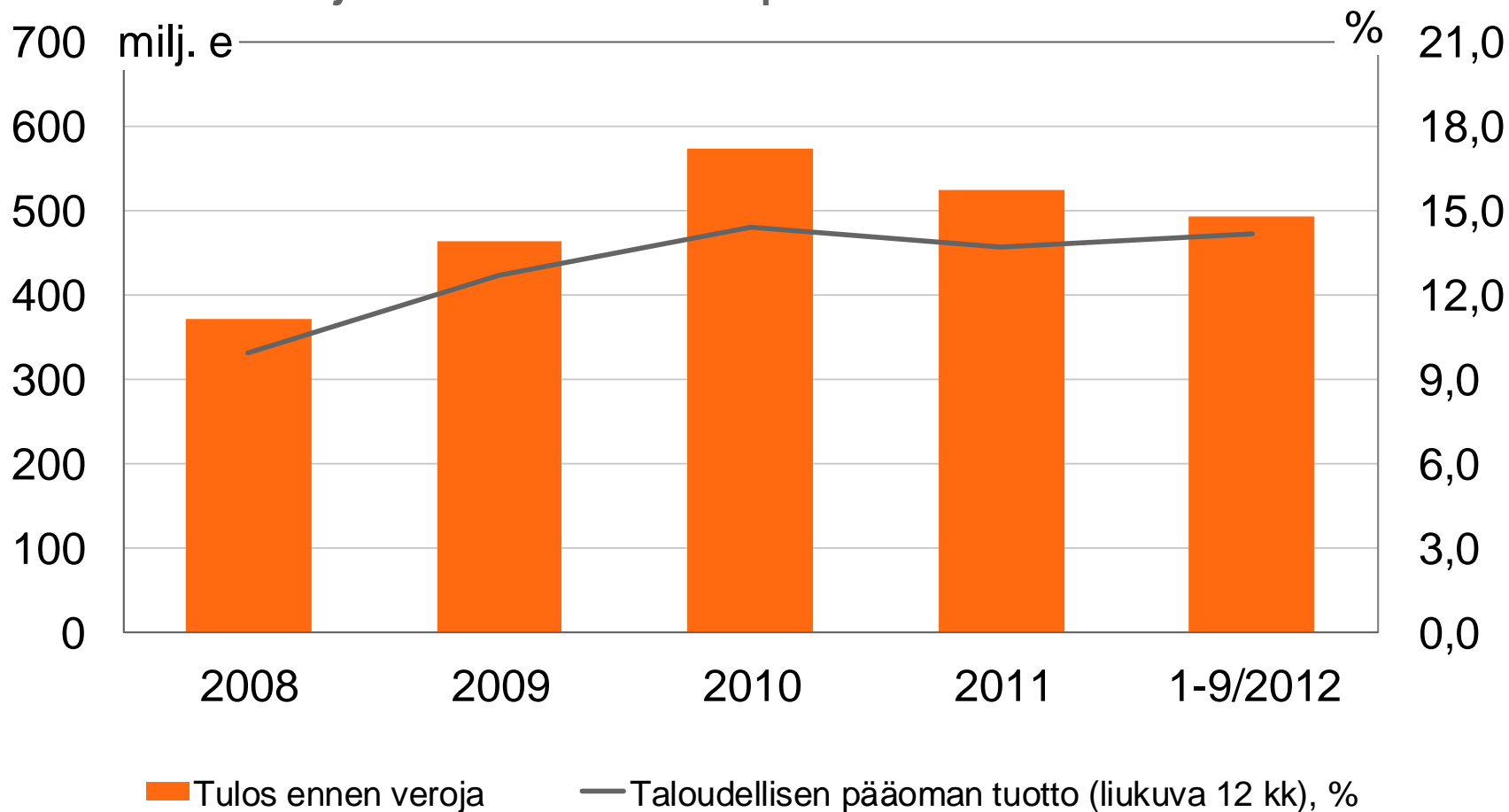
	30.9.2012	Muutos vuoden alusta, kpl	12 kk:n muutos, kpl
Verkkopalvelusopimukset	1 599 086	40 390	53 497
Toimipaikat	523	-12	-14
joissa sekä vahinkovakuutus- että pankkipalvelut	350	5	13
Private banking -toimipaikat	37	1	3
OP- Kiinteistökeskusten toimipaikat	172	-2	4
Internet-asiakaspäätteet	540	-7	-9

5-vuotisaikasarjat

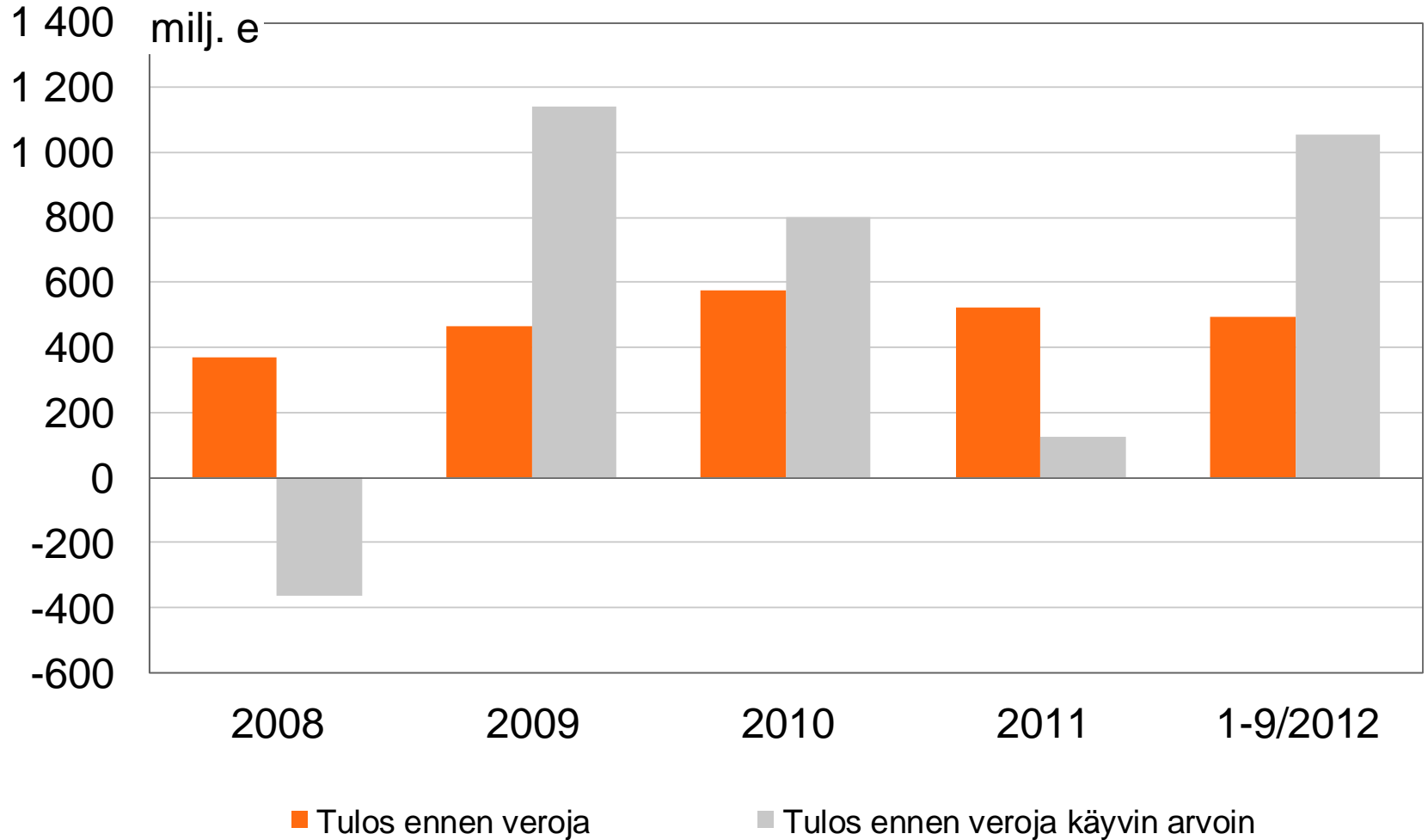
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja ja taloudellisen pääoman tuotto

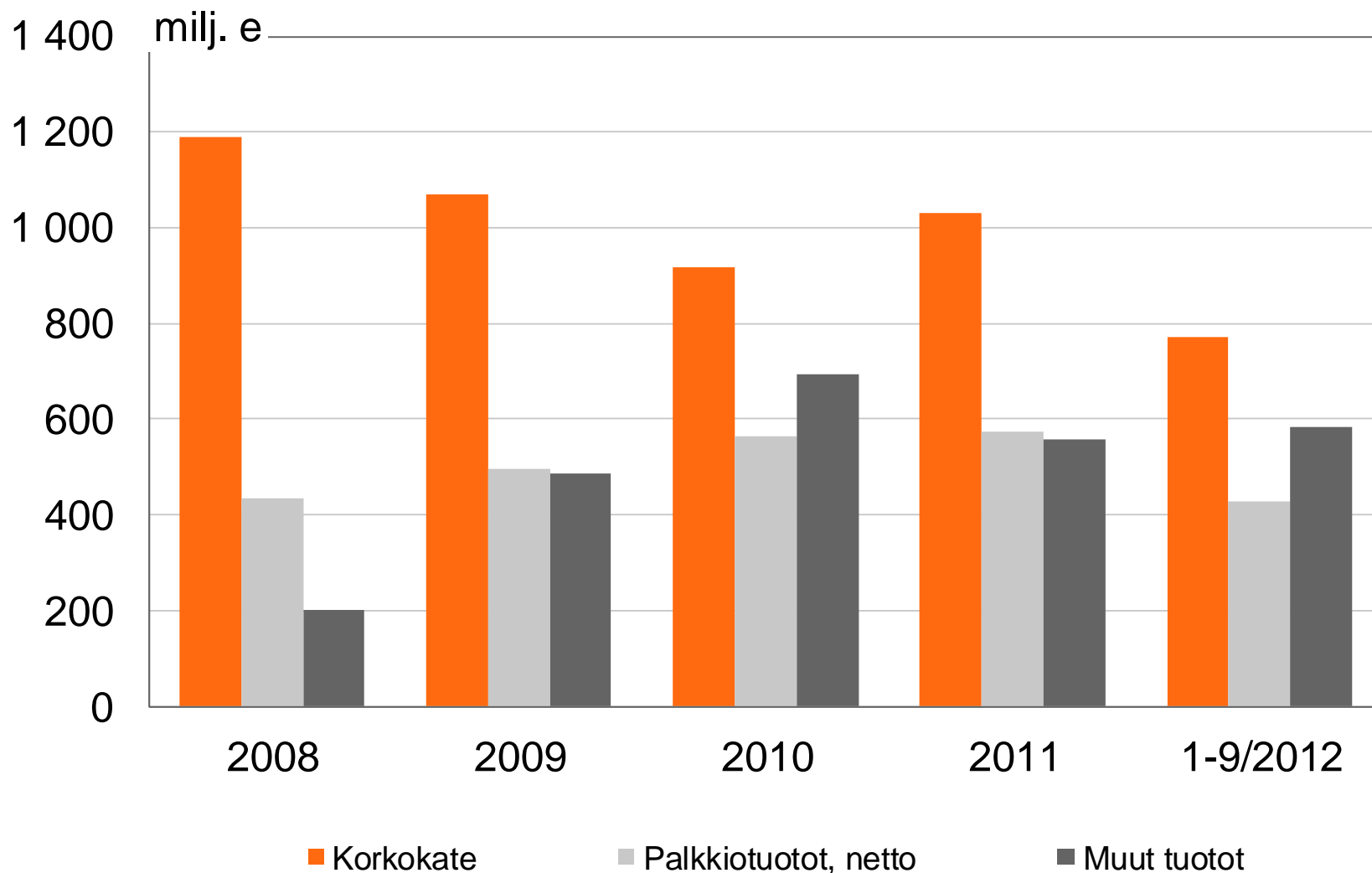

OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja

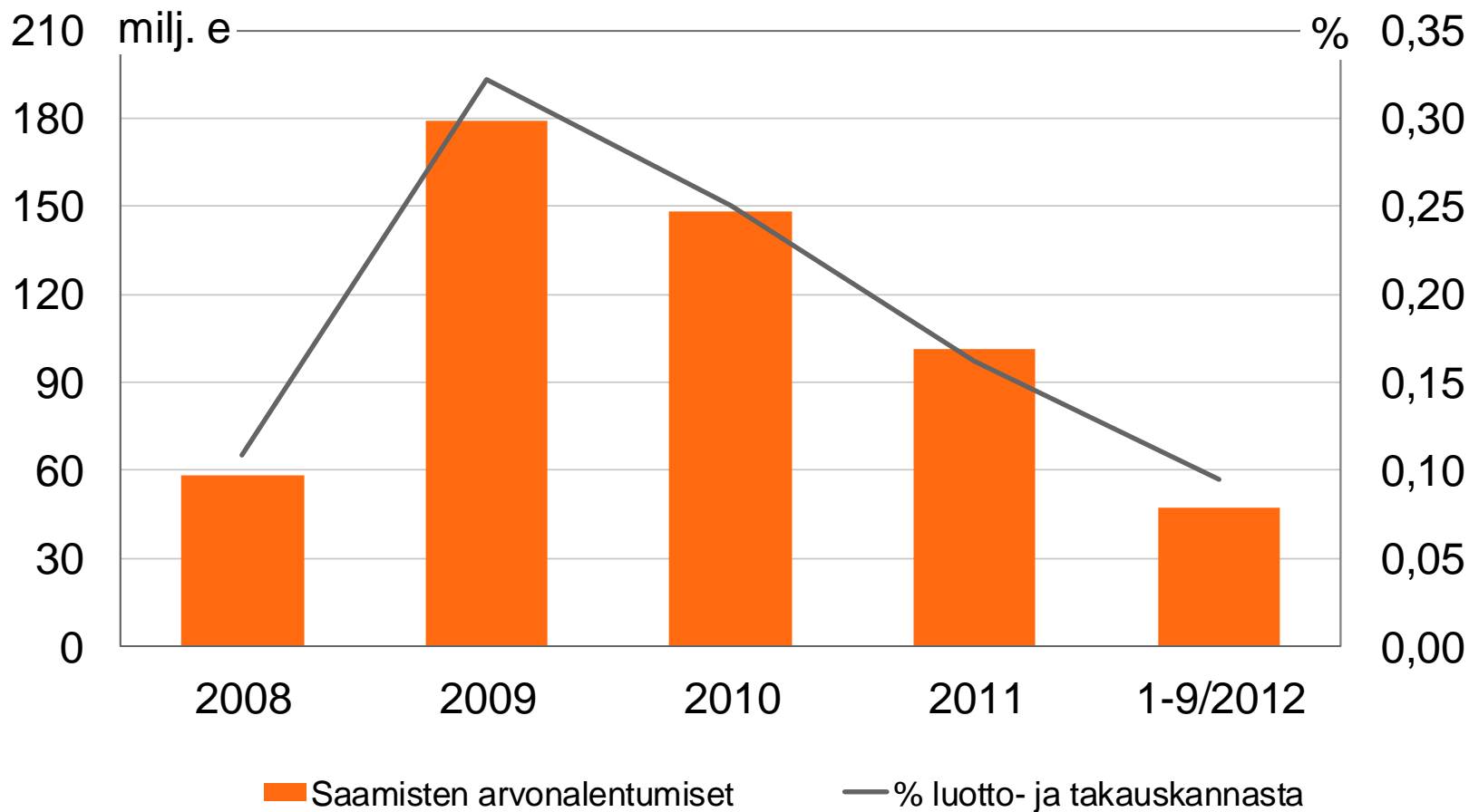

OP-Pohjola-ryhmä Tuotot

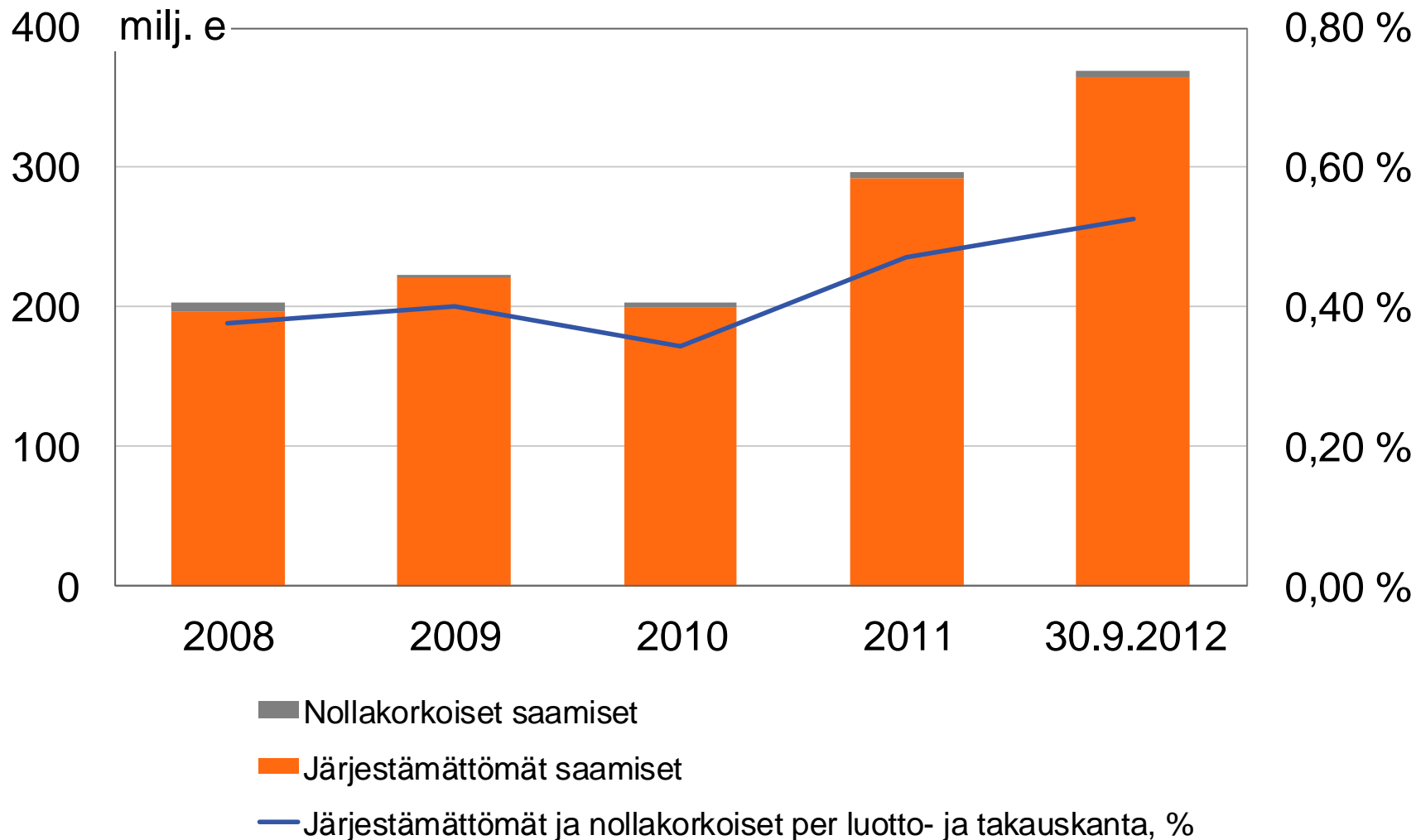
OP-Pohjola-ryhmä

Saamisten arvonalentumiset

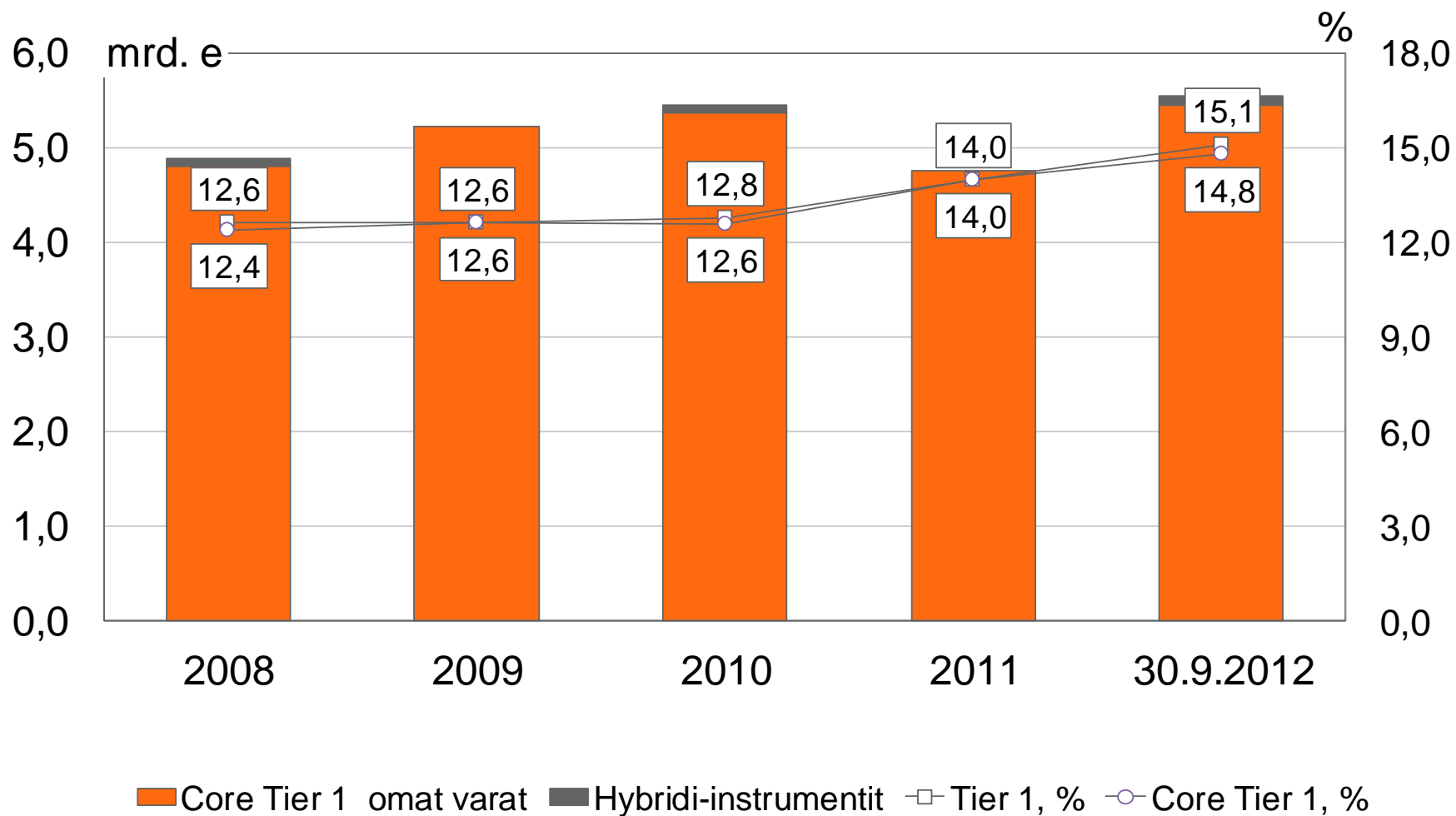
OP-Pohjola-ryhmä

Järjestämättömät ja nollakorkkoiset saamiset

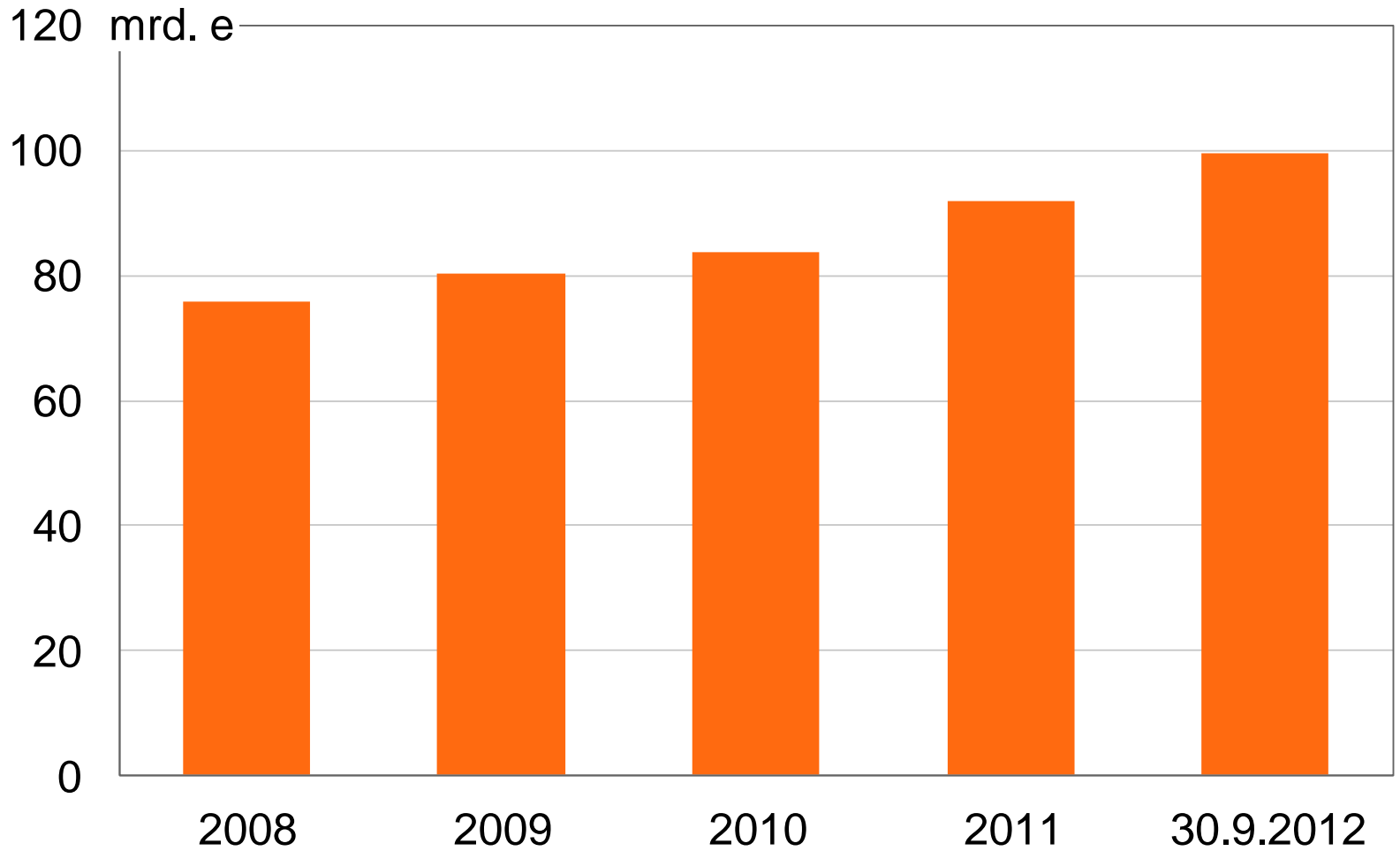
Osuuspankkien yhteenliittymä

Omat varat ja vakavaraisuus

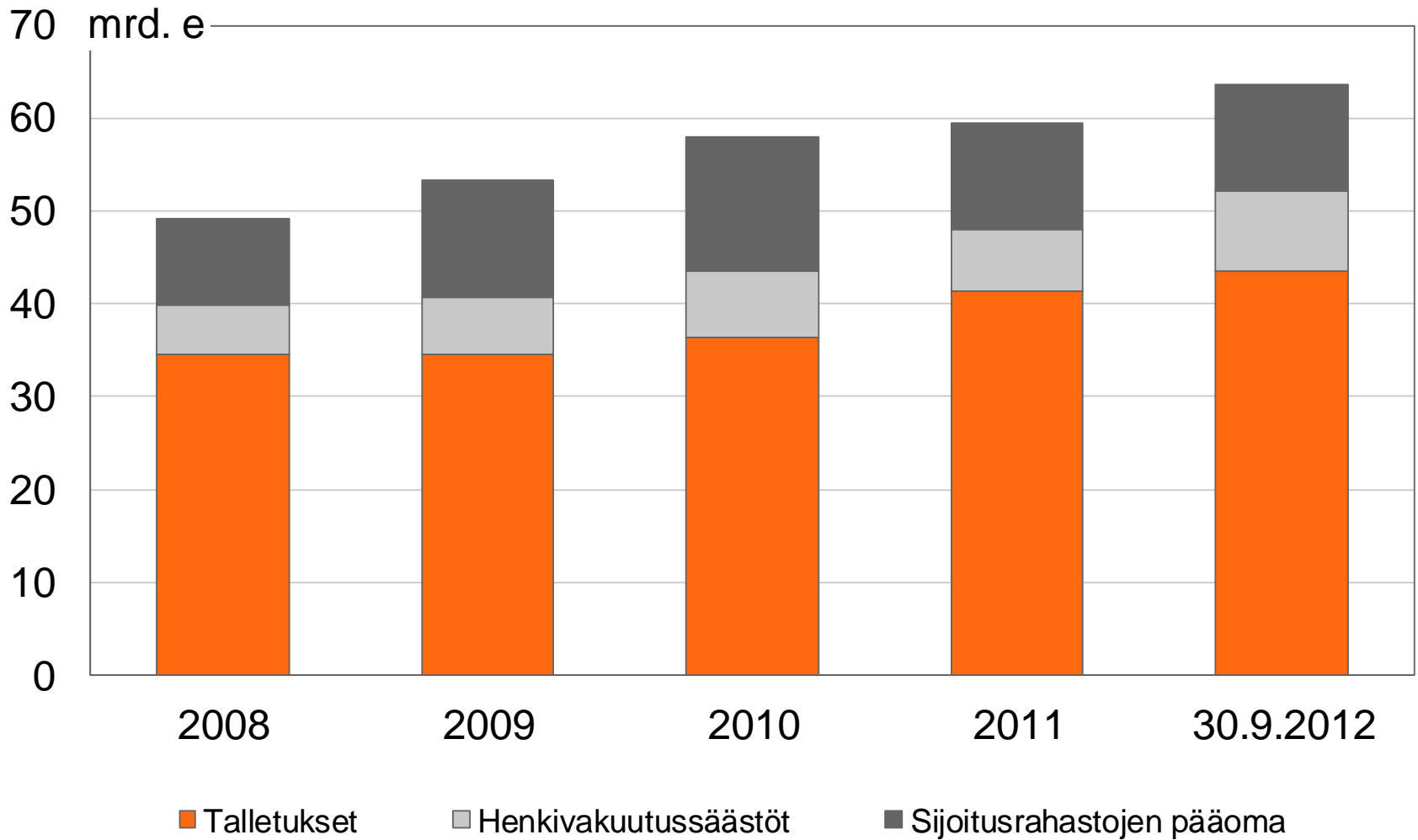

OP-Pohjola-ryhmä

Taseen loppusumma

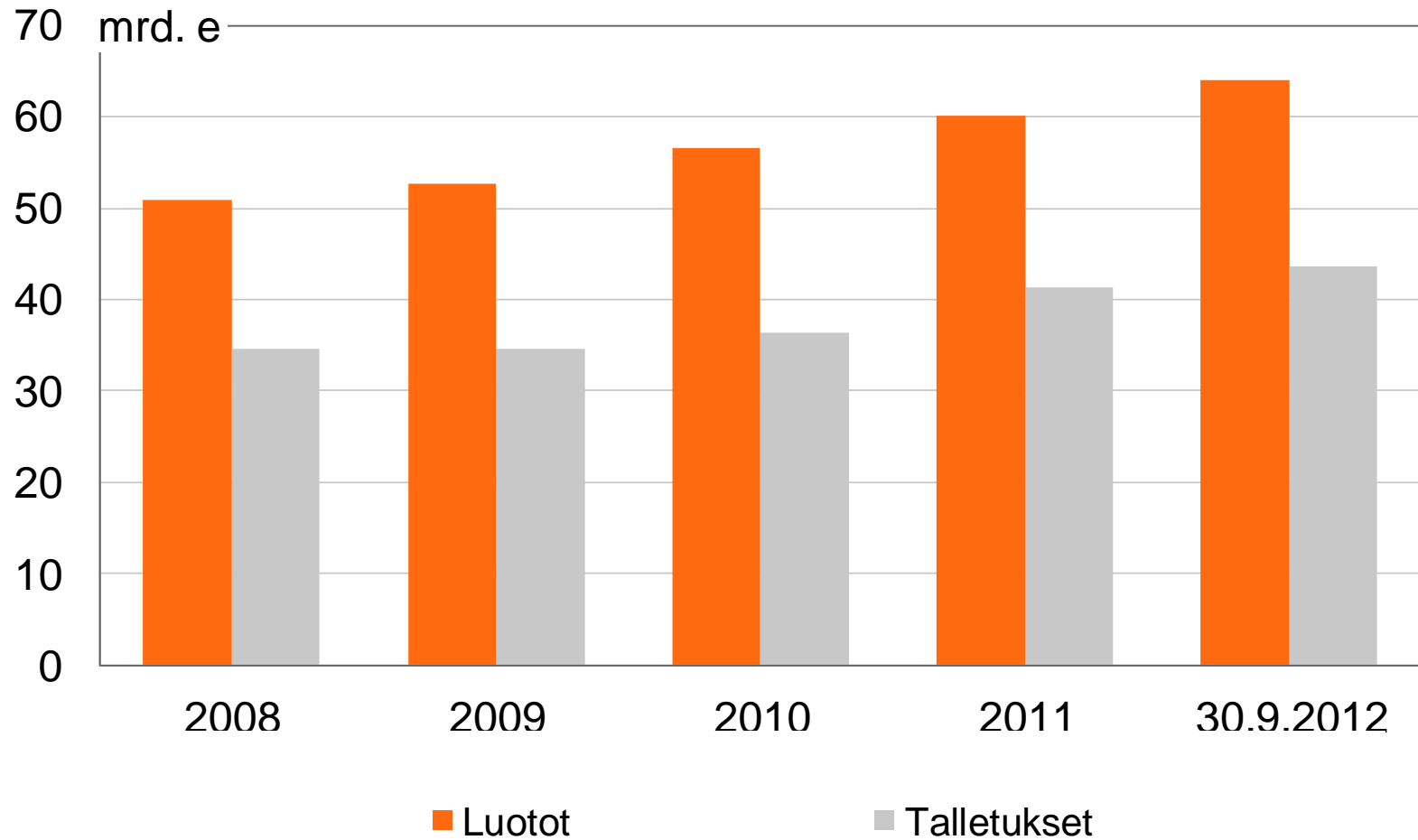

OP-Pohjola-ryhmä Asiakasvarat

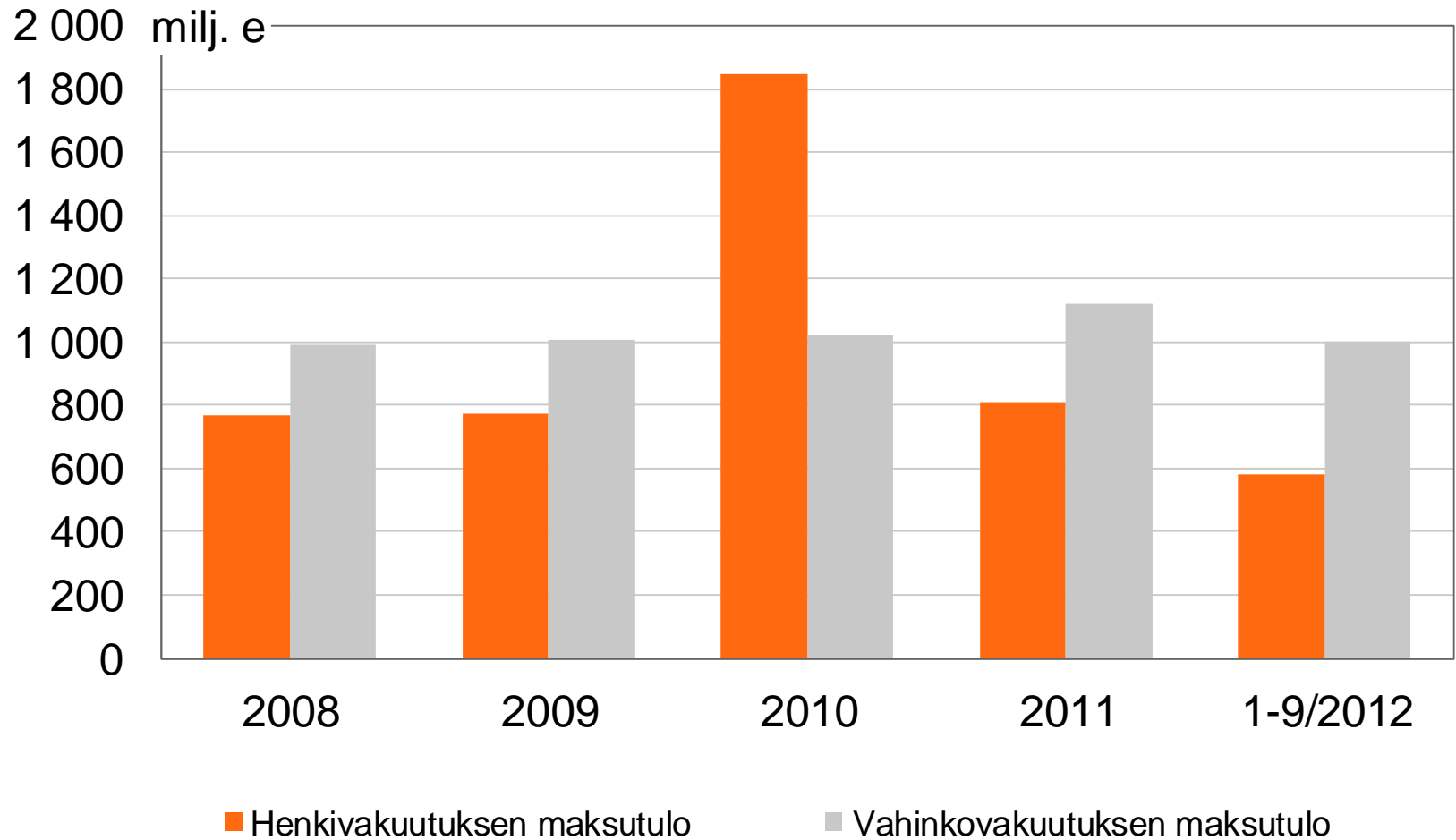
OP-Pohjola-ryhmä

Luotot ja talletukset

OP-Pohjola-ryhmä

Henki- ja vahinkovakuutuksen maksutulo

A close-up photograph of a person's hands holding a small, light-colored wooden model of a chair. The person is wearing a dark, patterned top and a watch on their left wrist. In the foreground, there are several sheets of paper with architectural drawings, including a floor plan and a perspective drawing of a chair. The background is slightly blurred, showing a desk and a chair.

Kiitos